

**LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO
IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS**

**2008 METŲ DARBO
ATASKAITA**

TVIRTINU

LGGRTC generalinė direktorė
Teresė Birutė Burauskaitė

TURINYS

ĮVADAS	3
GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTAS.....	4
ISTORINIŲ TYRIMŲ PROGRAMŲ SKYRIUS.....	4
ARCHYVINIS VARDYNŲ SKYRIUS.....	6
MEMORIALINIS DEPARTAMENTAS.....	9
GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS	14
LEIDYBOS SKYRIUS.....	16
SPECIALIŲ TYRIMŲ SKYRIUS	20
PASIPRIEŠINIMO DALYVIŲ (REZISTENTŲ) TEISIŲ KOMISIJA....	23
INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIUS	27
APSKAITOS SKYRIUS	32

Priedama:

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO
CENTRO STRUKTŪRA

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO
CENTRO DEPARTAMENTŲ, JŲ PADALINIŲ IR KITŲ SKYRIŲ
ETATINĖ STRUKTŪRA (2008 m.)

LEIDYBOS SKYRIAUS 2008 M. IŠLEISTI LEIDINIAI
APSKAITOS SKYRIUS

DIAGRAMOS:

Bendros LGGRTC išlaidos 2008 m. (proc.)

LGGRTC išlaidos 2008 m. (proc.)

LGGRTC išlaidos įamžinimui 2008 m. (proc.)

LGGRTC išlaidos tyrimams 2008 m. (proc.)

Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento išlaidos 2008 m. (proc.)

Memorialinio departamento išlaidos 2008 m. (proc.)

Genocido aukų muziejaus išlaidos 2008 m. (proc.)

Leidybos skyriaus išlaidos 2008 m. (proc.)

Specialiųjų tyrimų skyriaus išlaidos 2008 m. (proc.)

Vokietijos fondo kompensacijų grupės išlaidos 2008 m. (proc.)

Informacinių sistemų priežiūros skyriaus išlaidos 2008 m.

Kitų padalinių: Teisės ir personalo skyriaus, direkcijos, sekretoriato,

Apskaitos skyriaus, Ūkio skyriaus išlaidos 2008 m. (proc.)

ĮVADAS

2008 m. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – LGGRTC) ataskaita, įstatymų nustatyta tvarka teikiama Lietuvos Respublikos Seimui, atspindi LGGRTC struktūrinių padalinių veiklos kryptis, prioritetus ir vykdomų programų rezultatus. Taip pat parodomas LGGRTC 2008 m. skirtų asignavimų panaudojimas.

Ataskaitoje pateikti LGGRTC veiklos rezultatai rodo, kad buvo vykdomos visos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymu pavestos funkcijos, tęsiamos ilgalaikės istorinių tyrimų, vardynų duomenų bazių formavimo, atminimo įamžinimo ir jaunimui skirtos edukacinės programos, aktyviai vykdomas Genocido aukų muziejaus parengtų kilnojamųjų parodų eksponavimas įvairiose Lietuvos vietovėse ir užsienyje, LGGRTC leidinių pristatymas tarptautinėse knygų mugėse. Intensyviai plėtojami ryšiai su panašiomis institucijomis užsienyje keičiantis parodomis, LGGRTC istorikams dalyvaujant tarptautiniuose renginiuose – seminaruose bei konferencijose. Tęsiami informacinės sklaidos projektai – pildoma internetinė svetainė www.kgbdocuments.eu, viešinanti KGB, tarptautinės bendruomenės nuolatinį susidomėjimą keliančios totalitarinio sovietinio režimo represinės struktūros, veiklą Baltijos šalyse apibūdinančius archyvinis dokumentus, analitinius straipsnius. Ketvirtus metus kartu su „Žinių radiju“ ir www.bernardinai.lt svetaine vykdomas projektas „Laisvės kryžkelės“.

Pažymėtina, kad LGGRTC atliekami istoriniai okupacinių režimų nusikaltimų žmoniškumui ir jų padarinių tyrimai, jų įgyvendinimas per leidybos projektus, rengiant seminarus, diskusijas, konferencijas, parodas. Aukų atminimo įamžinimo darbai bei edukaciniai projektai jaunimui sulaukia vis didesnio visuomenės susidomėjimo.

Apibendrinus ataskaitą, galima konstatuoti, kad LGGRTC veiklos rezultatai pateisina gaunamus asignavimus, lėšos naudojamos efektyviai.

GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTAS

Istorinių tyrimų programų skyrius

Pagal įstatymą tyrimų objektas yra:

1) Lietuvos Respublikos teritorijoje 1939–1991 m. veikusios okupacinės institucijos, partijos, organizacijos ir grupuotės, propagavusios nusikalstamą žmoniškumui ideologiją, planavusios, vykdžiusios ar dalyvavusios vykdant nusikaltimus žmoniškumui, genocidą ir karo nusikaltimus, persekiojusios Lietuvos gyventojus;

2) taip pat tiriami nusikaltimų žmoniškumui, genocido ir karo nusikaltimų padariniai Lietuvos visuomenei bei pasipriešinimo okupaciniams režimams, kovos už Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą procesai.

Tiriamosios programos ir jų vykdymas

Vykdant įstatymu apibrėžtas funkcijas daugiausia dėmesio buvo skiriama mokslinio tyrimo programų rezultatų skelbimui mokslinėse publikacijose ir konferencijų pranešimuose arba dalyvaujant edukacinėse programose.

Istorinių tyrimų programų skyrius parengė ar paskelbė 16 straipsnių ir 4 publikacijas, 2 leidinius, periodinio žurnalo „Genocidas ir rezistencija“ du numerius (juose paskelbta 11 straipsnių).

Kiekvienoje mokslinio tyrimo programoje buvo stengiamasi įgyvendinti kelis tikslus: vykdyti tyrimus ir juos skelbti, organizuoti mokslines konferencijas ir skelbti jų rezultatus LGGRTC periodiniame leidinyje, tyrimų rezultatus pavišinti dalyvaujant tarptautinėse ir Lietuvos akademinėse institucijų konferencijose, dalyvauti edukaciniuose projektuose, recenzuoti tyrimams aktualius mokslinius darbus.

Vykdant programos „Pirmoji sovietinė ir nacistinė okupacija. Antisovietinė ir antinacinė rezistencija 1940–1944 m.“ temas „Holokaustas Lietuvoje“, „Karinės ir policinės formuotės Lietuvoje nacių okupacijos metais“ parengti 5 straipsniai.

Programoje „Lietuvos rusifikacija ir sovietizacija. Religinės sąmonės slopinimas“ tema – „Kultūrinio gyvenimo sovietizavimas Lietuvoje 1940–1990 m. ir jo pasekmės“ paskelbtas 1 straipsnis ir parengtas 1 pranešimas konferencijoje. Komandiruotės į Vatikano Slaptąjį archyvą metu vykdyta dokumentų paieška tyrimo temai „Apaštalu Sostas ir Lietuva 1920–1940 m.“ Tyrimas vykdomas pagal Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo remiamą projektą „Lietuvos krikšto įprasminimas ir refleksija: krikščionėjimo šaltinių kritika, sisteminimas, istoriografinis vaidmuo“, kurio vienas iš partnerių yra LGGRTC.

Vykdant programą „Lietuvos laisvinimo byla Vakaruose“ parengti 6 straipsniai.

Vykdant mokslinio tyrimo programą „KGB Lietuvoje“ parengti 4 straipsniai, 3 publikacijos, 6 pranešimai konferencijose ir tęsiamas „KGB Lietuvoje. Dokumentų rinkinys“ suda-

rymo darbas. Tęsimas šios programos dalies tikslų įgyvendinimas interneto svetainėje „KGB Baltijos šalyse. Dokumentai ir tyrimai“.

Skatinant studentų tiriamąjį darbą paskelbta 1 Vilniaus universiteto studentų studija.

Rengta ir redaguota Lietuvos ginkluotosios rezistencijos 1944–1955 m. karinių struktūrų ir karinių veiksmų atlaso „Pietų Lietuvos partizanų sritis“ tekstinė dalis.

Paskelbti leidiniai: „Crimes of the Soviet Totalitarian Regime in Lithuania“; „Lietuvos laisvės kovos“, antroji dalis; „Moksleivių enciklopedijos“ serija.

Tarpinstitucinis ir tarptautinis bendradarbiavimas

Buvo vykdomas tarpinstitucinis bendradarbiavimas organizuojant visuomenei aktualias konferencijas ir kitus renginius. 4 skyriaus darbuotojai dalyvavo 17 konferencijų ir seminarų darbe, skaitė 19 pranešimų. Keletas pranešimų buvo parengti specialioms edukacinėms konferencijoms ir seminarams, skirtiems mokytojų, moksleivių, pareigūnų mokymui.

Organizuota tarptautinė konferencija „Trėmimai – nusikaltimai žmoniškumui. Istorija ir atmintis“, surengta LR Seime (III rūmų Konferencijų salėje). Dalyvavo 16 pranešėjų.

Dalyvauta tarptautinėse konferencijose ir seminaruose: Latvijos komisijos, nustatančios totalitarinio komunistinio okupacinio SSRS režimo padarytą žalą, seminare „Baltijos šalių sprendžiami klausimai nustatant SSRS okupacijos padarytą žalą demografinėje sferoje“; L. Boltzmano Karo padarinių tyrimo instituto konferencijoje, skirtoje „Prahos pavasariui“; Totalitarinių režimų tyrimo instituto (Praha, Čekija) konferencijoje; Lenkijos Tautos atminties instituto Liubline organizuotoje konferencijoje „Šaltojo karo aukos ar slaptieji ginklai, Vidurio ir Rytų Europos politinė emigracija“.

Dalyvauta Lietuvos institucijų organizuotose konferencijose ir seminaruose: LR Seimo organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Berlyno sienos griuvimas: nuo Budapešto iki Vilniaus“; LR Seime tarptautiniame seminare „Totalitarinių režimų Vidurio ir Rytų Europoje nusikaltimai. Vertinimo patirtis ir perspektyvos“; Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kaune organizuotoje konferencijoje „Molotovo–Ribentropo pakto pamokos“; konferencijose ir minėjimuose, skirtuose Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio 20-mečiui: minėjime Lietuvos mokslų akademijoje; Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio 20-mečio paminėjimo organizacinio komiteto organizuotose konferencijose „Sąjūdžiui – 20“ Rokiškyje ir Panevėžyje; Adolfo Ramanausko gimimo metinių minėjimui skirtoje konferencijoje; Vilniaus miesto rotušėje renginių cikle „Vilniaus miesto istorijos vakarai“; edukaciniuose seminaruose ir konferencijose: jauniems šauliams Lietuvos J. Žemaičio karo akademijoje; TAU (Trečiojo amžiaus universiteto) Politologijos fakulteto klausytojams Biržuose; Kupiškio etnografijos muziejuje bei Rudaminos mokykloje vykusiose istorijos pamokose moksleiviams.

Dalyvauta tarptautinių darbo grupių ir institucijų veikloje: darbo grupės pasiūlymams dėl Lietuvos veiksmų rengti siekiant totalitarinių režimų įvykdytų nusikaltimų įvertinimo Europos Sąjungos lygiu posėdžiuose; Briuselyje vykusiuose „ES svarstymuose dėl totalitarinių režimų įvertinimo“; darbo grupės pasiūlymams dėl Lietuvos veiksmų rengti siekiant totalitarinių režimų įvykdytų nusikaltimų įvertinimo Europos Sąjungos lygmeniu užsakymu parengtas leidinys anglų kalba „Crimes of the Soviet Totalitarian Regime in Lithuania“ (40 p.).

Dalyvauta susitikimuose su Čekijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Slovakijos ir Ukrainos specialistais, diplomatais ir politikais. Buvo tęsiamas bei plečiamas tarptautinis bendradarbiavimas su Latvijos centriniu archyvu, Totalitarizmo pasekmių dokumentavimo centru (Latvija), Lenkijos Tautos atminties institutu ir šio instituto Balstogės skyriumi, Ukrainos tyrimo institucijų atstovais, Slovakijos Tautos atminties institutu. Tęstas bendradarbiavimas su Vilniaus Goethe's institutu. Tarptautiniai ryšiai palaikomi nuolat – keičiamasi informacija, dokumentine medžiaga, organizuojamos bendros konferencijos, palaikomi kiti dalykiniai ryšiai.

Plėtojami ryšiai su RFE/RL radiju dėl interneto svetainės www.kgbdocuments.eu pristatymo, su Leuveno katalikiškuoju universitetu (Belgija), Stanfordo universiteto Vidurio Europos studijų centru ir Hooverio institutu (JAV), Ludwigo Boltzmanno institutu (Gracas, Austrija), Holokausto memorialiniu muziejumi (JAV).

Atsakymai valstybinėms institucijoms ir privatiems asmenims

Daugiausia atsakymų parengta valstybinėms institucijoms. Nemažai elektroniniu paštu gautų užklausimų ir atsakymų. Parengta 120 (2007 m. – 240, 2006 m.– 90) atsakymų į informacijos suteikimo prašymus elektroniniu paštu. Užklausimų ir parengiamų raštų skaičius mažėjo – 27 (2007 – 40 atsakymų, 2006 – 54 atsakymai), bet toliau augo atsakymų skaičius, kuriems atsakyti atliekamas specialus ir netrumpalaikis tyrimas.

Istorinės paieškos grupės darbas

Skyriuje veikianti istorinės paieškos grupė (2 nuolatiniai darbuotojai) dirbo veiksmingai: rengė archyvinės ir istorinės archyvinės pažymas, reikalingas paminklinių vietų projektavimui. Iš viso parengta 20 archyvinių pažymų apie 403 rezistencijos dalyvius (2007 – 53 pažymos apie 280 žm., 2006 m. – 38 pažymos apie 526 žm.), tęstas „Rezistencijos atlaso“ parengimo darbas ir toliau tikslinti įrašai apie daugiau kaip 1 tūkst. žuvusių partizanų.

Archyvinis vardynų skyrius

2008 m. buvo tęsiami darbai vykdant svarbiausią skyriaus funkciją – nuo okupacinių režimų nukentėjusių asmenų duomenų bazės formavimą vardynų leidybai ir statistiniams tyrimams. Surinkti, susisteminti ir kompiuterizuoti duomenys iš įvairių archyvinių šaltinių, iš žmonių per 18 skyriaus darbo metų surinktos informacijos, įvairių publikacijų bei sąrašų apie 25 200 asmenų, Vardyno III tomo antrajai knygai (pavardės N–Ž). Toliau formuotos duomenų bazės: 1953–1964 m. KGB užverbuotų asmenų bei ginkluotojo pasipriešinimo dalyvių (32 tūkst. asmenų).

1. Vardyno III tomo antrajai knygai (pavardės N–Ž) atlikti darbai:
 - a) duomenų bazės papildymui ir tikslinimui įvesti duomenys iš baudžiamųjų bylų ir baudžiamųjų bylų kartotekos 786 asm., tremties ir operatyvinių bylų – 5160 asm., anketų ir laiškų – 1458 asm., partizanų katalogo – 256, įvairių publikacijų – 1145 asm., iš viso apie 7775 asmenis;
 - b) duomenų bazės konvertavimas į tekstus – 25 211 biogramų, klaidų paieška biogramose, korektūros duomenų bazėje.

2. Vardyno I–III tomo duomenų bazės papildymai ir korektūra atlikta 4029 asmenims, pakeistas duomenų bazės formatas 11 847 asmenims.

3. Surinkta, išanalizuota ir parengta informacija Vardynui:
 - a) iš 720 baudžiamųjų bylų (1708 arch. vienetų) užpildytos 1253 anketos politiniams kaliniams ir 329 žuvusiems partizanams;
 - b) iš 1547 peržiūrėtų tremties bylų išrašyta 7960 kartotekos kortelių tremtiniais, papildyti duomenys 1040 partizanų.
 - c) patikrinti duomenys baudžiamųjų bylų kartotekoje 678 asmenims, iš rezistentų teisių komisijos sudarytų bylų 534 asmenims.

4. Naujos informacijos kaupimas, analizė ir sisteminimas:
 - a) nuosprendžiai ir kiti dokumentai nuteistiesiems mirti ir sušaudytiems 1951 m. ir vėliau – 288 asmenys;
 - b) KGB užverbuotų duomenų bazė – 17,2 tūkst. asmenų;
 - c) partizanų bazėje papildyta ir patikslinta informacija 1040 asmenų.

5. Dalyvavimas konferencijose, publikacijos (Birutė Burauskaitė):
 - a) gegužės 14 d. dalyvauta Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Klaipėdos skyriaus surengtoje konferencijoje 1948 m. tremčių 60-mečiui paminėti (skaitytas pranešimas tema „LGGRTC darbai tiriant 1948 m. tremtis ir naujausi statistiniai duomenys“);
 - b) gegužės 22 d. skaitytas pranešimas „Vaikai – 1948 tremtiniai“ LR Seime vykusioje konferencijoje, skirtoje 1948 m. tremčių 60-mečiui paminėti (parengtas straipsnis LR Seimo leidiniui);
 - c) birželio 12 d. dalyvauta Varšuvoje pristatant „Słownik dysydentów“ (Disidentų vardyną) (Lietuvos ambasadoje skaitytas pranešimas apie lietuviškąją leidinio dalį „Disidentinis judėjimas Lietuvoje 1972–1985 m.“);
 - f) prisidėta prie VDU tarptautinės konferencijos „Naujoji ir senoji Europa: laisvė, solidarumas, viešieji intelektualai“, vykusios rugsėjo 22 d., organizavimo.
 - d) spalio 17–18 d. dalyvauta tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Antrojo pasaulinio karo pabaiga Rytų Prūsijoje: faktai ir istorinė atmintis“ (B. Burauskaitė buvo šios konferencijos organizacinio komiteto narė, skaitė pranešimą „Nukentėjusieji dėl kilmės: vokiečių tautybės/pilietybės asmenų deportacija iš Lietuvos 1945 m. gegužę“);

- e) suteikta informacijos apie 1948 m. tremtį, įvykių specifiką:
 - „The Wall Street Journal“ žurnalisto Marko Schoofso rengiamai knygai (statistiniai duomenys, parinkti žmonės apklausai);
 - žurnalistui Yves Plasseraud, Prancūzijos spaudoje rašančiam apie represijas Lietuvoje;
 - ukrainiečių bendruomenei apie represijas 1940–1956 m. Lietuvoje (straipsnis pateiktas LR Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijai).

7. Atsakymai piliečiams, institucijoms, konsultacijos:

- a) parengta 35 atsakymai piliečiams, ieškantiems duomenų apie žuvusius, dingusius be žinios ir kitaip nukentėjusius asmenis;
- b) nuolat konsultuojamos visuomeninės organizacijos, muziejai, piliečiai skyriaus kompetencijos klausimais.

MEMORIALINIS DEPARTAMENTAS

Memorialinio departamento uždaviniai: rinkti, kaupti sisteminti ir eksponuoti medžiagą apie Lietuvos gyventojų genocido aukas ir rezistencijos dalyvius, apie pasipriešinimą okupaciniams režimams, partizaninį judėjimą ir laisvės kovų dalyvius, organizuoti laisvės kovotojų ir genocido aukų atminimo įamžinimą. Departamentas vykdo valstybinę programą „Atminimo ženklai, simboliai ir paminklai genocido aukoms ir asmenims, represuotiems už pasipriešinimą okupaciniams režimams“.

Memorialinio departamento svarbiausios veiklos kryptys yra informacinės teorinės bazės kūrimas, atminimo įamžinimas bei informacijos sklaida, nukreipta į jaunimo patriotinį ugdymą. Jos įgyvendinamos per toliau išvardijamas programas, kurių bendras tikslas yra įamžinti bei populiarinti XX a. antrosios pusės Lietuvos istoriją.

Memorialinis departamentas vykdo šias programas:

- „Gyvoji atmintis“;
- „Memorialinių vietų ir jose pastatytų statinių inventorizacijos ir sąvado sudarymas“;
- „Tremties ir kalinimo vietos“;
- „Pokario istorija jaunimui“.

Memorialinį departamentą sudaro Memorialinio meno ir ekspertizės skyrius, Atminimo programų skyrius ir Genocido aukų muziejus.

Memorialinio meno ir ekspertizės skyrius

Šio skyriaus vykdomos tęstinės 2003–2008 m. programos „Atminimo ženklai, simboliai ir paminklai genocido aukoms ir asmenims, represuotiems už pasipriešinimą okupaciniams režimams“ svarbiausi tikslai yra organizuoti, inicijuoti, skatinti ir remti paminklų, atminimo ženklų ir simbolių genocido aukoms, pasipriešinimo okupacijai dalyviams ir t. t. projektus bei jų įgyvendinimą. Vadovaujantis šia programa jau pastatyti paminklai 7 apygardoms, 244 atminimo ženklai ir 191 atminimo lenta.

Pastatytas paminklas Kęstučio apygardos partizanams Tauragės mieste.

Baigta paminklo Vytauto apygardos partizanams Utenos mieste skulptūrinės dalies gamyba.

Derinama trišalė bendradarbiavimo sutartis su LLKS ir Alytaus r. savivaldybe dėl paminklo Dainavos apygardos partizanams Simne.

Parengti ir suderinti šie projektai: memorialinio ženklo ir atminimo lentos prie buvusių KGB rūmų Vilniuje, antkapinio paminklo žuvusiems partizanams Gasčiūnų kapinėse, Joniškio r., pagrindinei organizacijai „Lituanika“ Ukmergėje, atminimo lentos J. Semaškai Telšiuose.

Parengtas ir suderintas projektas bei pradėta paminklo Svėdasų krašto kovotojams Svėdasuose gamyba.

Pastatyti 29 atminimo ženklai partizanų žuvimo, užkasimo ir kitose vietose.

Įrengtos 7 atminimo lentos ant buvusių NKVD ir kitų pastatų.

Parengta 17 archyvinių pažymų bei kaupiti, analizuoti ir patvirtinti istoriniai-archyviniai duomenys apie rezistentų ir genocido aukų žūties faktų nustatymą, kurių pagrindu vykdomas įamžinimas paminklais, atminimo ženklais, atminimo lentomis ir kt.

Atminimo įamžinimo klausimais buvo konsultuojamos valstybinės įstaigos, visuomeninės organizacijos bei asmenys.

Atminimo programų skyrius

Šis skyrius rengia ir įgyvendina ilgalaikes ir trumpalaikes programas, susijusias su Lietuvos gyventojų genocido ir laisvės kovų įamžinimu, bei edukacinio pobūdžio programas jaunimui, taip pat vykdo programos numatytus tyrimus, rengia projektus.

„Gyvosios atminties programos“ uždavinys yra istorinių įvykių dalyvių ir liudininkų prisiminimų rinkimas bei fiksavimas. Iš atsiskaitomaisiais metais numatytų fiksuoti 40 pasipriešinimo dalyvių atsiminimų garso ir vaizdo būdu fiksuota 48 Lietuvos laisvės kovotojų ir liudytojų prisiminimai, greta vyksta renginių filmavimas, filmuotos medžiagos perkėlimas į DVD sistemą (bendradarbiaujant su Kauno technologijos universitetu). Taip pat sukaupia medžiaga kaip informacinis šaltinis pagal poreikį yra parenkama LGGRTC padaliniais. Per metus pateikti 25 asmenys valstybės apdovanojimams: surinkti duomenys bei užpildyta kompiuterinė bazė.

Identifikuojamos ir Genocido aukų muziejui perduodamos istorinės partizanų fotografijos.

Dalyvauta jaunimo stovykloje Estijoje.

Radio laidų „Laisvės kryžkelės“ kūrimas.

Rengtas „Laisvės kryžkelės“ projektas interneto www.bernardinai.lt portale.

Istorinių vietų kartografavimas – atlaso „Lietuvos partizanų kovų ir žūties vietos“ sudarymui ir „Laisvės kryžkelių“ straipsniams.

Dalyvauta dokumentinio filmo kūrime.

PROBLEMATIKA.

„Gyvosios atminties“ programą vykdo vienas darbuotojas, kurio veikla yra įvairiapusė, išsiplėtė medžiagos teikimas žiniasklaidai bei LGGRTC leidiniams. Šias funkcijas reikėtų paskirstyti dviems darbuotojams, nes laisvės kovų dalyvių amžius yra kritinis ir atsiminimų fiksavimas vyksta nepakankamai sparčiai (dar daug žinoma įdomių žmonių, kurių atsiminimai nėra fiksuoti).

Programos „Memorialinių vietų ir jose pastatytų statinių inventorizacija ir sąvado sudarymas“ svarbiausias uždavinys yra istoriškai pagrįsti paminklinių objektų lokalinį išdėstymą, atlikti fotofiksaciją bei istorinės archyvinės medžiagos ir publikacijų analizę.

Surinkta medžiaga įrašyta į paminklų aprašų kompiuterinę duomenų bazę. Parengta istorinė archyvinė medžiaga apie objektus kitoms institucijoms. Parengtas moksleiviams skirtas lankytinų vietų maršrutas Didžiosios Kovos apygardoje.

Atrinktos paminklų nuotraukos:

- a) Genocido aukų muziejui;
- b) Žemaičių ir Kęstučio apygardų atlasui.

Parengti ir suderinti straipsniai žurnalui „Genocidas ir rezistencija“.

PROBLEMATIKA.

Tikslinga būtų fotografuoti skaitmeniniu būdu arba įsigyti skenerį, kad būtų galima nuotraukas tiesiogiai perkelti į internetinį puslapį.

Programos „Tremties ir kalinimo vietas“ tikslas yra baigti rinkti atsiminimus ir identifikuoti tremties bei kalinimo vietas, surinkti duomenis apie politinių kalinių ir tremtinių darbo bei gyvenimo sąlygas, sudaryti kompiuterinę duomenų bazę, kaupti ir aprašyti fototeką.

Programos vykdymas apima daug darbų krypčių, tačiau pirmenybė teikiama atsiminimų analizavimui ir tikslinimui, nors gaunama aprašų iš dar nefiksuotų tremties vietų. Kadangi analizuojami Vilniaus apskrities rankraščiai, vis daugiau respondentų atvyksta į LGGRTC papildyti ar patikslinti savo pirminių rankraščių. Vis dažniau atsiminimus tenka užrašyti vaizdo ar garso būdu dėl kritinio tremtinių ir politinių kalinių amžiaus.

Šį darbą reikėtų suintensyvinti. Iš 4 šios programos darbuotojų viena dalyvauja LGGRTC Rezistentų teisių komisijoje.

Visus metus vykdoma gautų atsiminimų registracija, analizė, klasifikavimas pagal tremties ar kalinimo vietas, pateikiami papildomi klausimai asmenims paštu, gauti atsakymai registruojami ir klasifikuojami, bylos inventorinamos (suinventorintos beveik visos bylos).

Gautos tinkamos nuotraukos registruojamos, dokumentuojamos, kopijuojamos dėl tikslinimo, gauti atsakymai surašomi į nuotraukos metriką, paruošiamos perfotografuoti bei gražinamos pateikėjams. Nenumatyta gauti 140 eksponatų perduoti Genocido aukų muziejui.

PROBLEMATIKA.

Dėl masinio interesantų kreipimosi telefonu, atvykstančių lankytojų (daugiau kaip 100 asmenų), planuota gautų iš Vilniaus aps. rankraščių analizė baigta beveik metų pabaigoje. Sukauptas ir peržiūrėtas medžiagos apie tremties vietas kiekis leistų pradėti apibendrinti turimą medžiagą, tam reikia atskiro darbuotojo, kuris rengtų iliustruotus straipsnius apie tremties ir kalinimo vietas.

Nuotraukoms skenuoti reikia modernesnio skenerio bei papildomo darbuotojo, nes yra sukaupta nuotraukų iš kalinimo bei tremties vietų, kurias reikia gražinti, bei dovanotų nuotraukų, kurios dar nepateko į duomenų bazę.

Programos „Pokario istorija jaunimui“ uždavinys yra supažindinti jaunimą su rezistencijos istorija, jaunimui priimtinomis formomis, t. y. rengiant konkursus, organizuojant stovyklas, viktorinas, edukacinius projektus, bei dalyvaujant kitose stovyklose Lietuvoje ir Estijoje, pristatant pokario istorijos programą. Programa siekiama plėsti moksleivių žinias apie pokario istoriją. Vyksta susitikimai su moksleiviais ir mokytojais visoje Lietuvoje. Taip pat tuo siekiama įtraukti kuo daugiau mokyklų į konkursą „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“, kurį sudaro 3 dalys. Per pastaruosius metus programa išsiplėtė apimtimi, konkursas tapo tarpdisciplininis, išaugo dalyvių skaičius.

Programos uždavinys taip pat yra populiarinti moksleivių darbus rengiant nugalėtojų bei visų darbų parodas. Kadangi programa vykdoma su partneriais bei rėmėjais, kasmet apsvarstomos iš naujo tarptautinių fondų ir bendradarbiavimo galimybės.

Tuskulėnų Rimties parko memorialinio komplekso muziejinių ekspozicijų sukūrimo ir įrengimo paruošiamieji darbai

2008 m. nuolat buvo vykdoma galimų eksponatų ir informacijos paieška. Bendradarbiauta su Lietuvos centriniu valstybės archyvu, Lietuvos literatūros ir meno archyvu, Lietuvos nacionaliniu muziejumi, Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka ir kt. Buvo rengiamas ekspozicijos „Projektas – Homo sovieticus“ darbo projektas ir vizualizacija.

Informaciniams terminalams ir virtualioms ekspozicijoms buvo atrinkta bazinė filmuota medžiaga šiems temoms: „Ateizacija“ (57 min.), „Vakarų kultūrinės įtakos ribojimas“ (1 val. 45 min.), „Tautinio identiteto griovimas ir sovietinio identiteto formavimas“ (1 val. 46 min.). Iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo nupirktos teisės panaudoti šią medžiagą ekspoziciniams tikslams ir renginių metu.

Lietuvos centriniam valstybės archyve kaip galimi eksponatai atrinktos ekspozicijos koncepciją atitinkančios 196 nuotraukos su aprašymais. Lietuvos literatūros ir meno archyve peržiūrėta 18 asmenų fondų, 106 bylos – rankraščiai, juodraščiai, kurie atitiko ekspozicijos koncepciją. Kaip galimi ekspozicijos objektai atrinkti 107 saugojimo vienetai.

Buvo parengtas temos „Tuskulėnų dvaras, žudymai 1944–1947 m., aukos, tyrimai“ darbo projektas ir vizualizacija. Buvusios F. Valickio vilos rūsių patalpos ekspozicijai parengti asmeniniai nužudytųjų daiktai (100 vnt.). Tikslinta ir pildyta informacinė nužudytųjų asmenų duomenų bazė – parengti 158 asmenų gyvenimo aprašymai.

Birželio 13–15 d. (Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienomis), rugsėjo 28 d. (Tuskulėnų aukų paminėjimo dieną) ir lapkričio 1–2 d. organizuotas aukų pagerbimas prie koplyčios kolumbariumo.

Vykdamas archeologinius tyrimus buvo aptikta senovinė keramikos degimo krosnis. Išlikę krosnies fragmentai bus demonstruojami muziejaus lankytojams. Numatoma parengti ekspozicijos mokslinę atribuciją ir pažintinę nedidelės apimties ekspoziciją. Sudaryta sutartis rengiant krosnies patalpų ekspoziciją: surinkti aktualią istorinę technologinę ir ikonografinę medžiagą, pristatyti svarbiausias ekspozicijos plėtojimo kryptis, atlikti galimų eksponatų paiešką ir parengti eksponavimo planus bei krosnies priežiūros rekomendacijas, pateikti siūlymus, kaip formuoti ekspozicijos atsargos fondą.

Dalyvauta tarpžinybinėse darbo grupėse (G. Jakubonienė):

„Dėl politinių kalinių ir tremtinių kapų bei kapaviečių priežiūros už LR ribų“ LR Kultūros ministerijoje. Derinami lietuvių politinių kalinių ir tremtinių kapų priežiūros klausimai su Užsienio reikalų ministerija, Kultūros ministerija, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu ir kitomis suinteresuotosiomis institucijomis.

Nuolat dalyvauta posėdžiuose dėl Tuskulėnų rimties parko su LR Kultūros ministerija ir VĮ „Lietuvos paminklai“. Nuolat dalyvauta svarstymuose ir aptarimuose dėl buvusių Tuskulėnų dvaro pastatų komplekso pritaikymo Okupacijų muziejui, Tuskulėnų muziejaus-educacinio centro koncepcijos detalizavimo darbo grupėje. Nuolat dalyvaujama LR Švietimo ir mokslo ministerijos posėdžiuose aptariant Pilietinio ir tautinio ugdymo programos projektus.

Dalyvauta pasitarimuose su Vilniaus įgulos karininkų ramove aptariant bendrus Vasario 16-osios Nepriklausomybės Deklaracijos paminėjimo renginius.

Organizuotas žvalgomųjų archeologinių tyrimų Panerių miške rezultatų aptarimas. Kartu su suinteresuotosiomis institucijomis sprendžiami rastų palaikų išsaugojimo klausimai.

Nuolat dalyvauta derinant paminklo Vyčio apygardos partizanams Utenos mieste su savivaldybės administracija ir paminklo autoriumi klausimus.

Dalyvauta valstybinių renginių komisijos darbe.

Administruojami projektai:

„Lietuvos istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“ 2008 metais;

„Akis į akį su istorija“, skirtas papildyti „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ projekto renginius. Pildomas projekto internetinis puslapis www.placiau.lt

Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos šaulių sąjunga.

Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Vilniaus įgulos karininkų ramove.

Birželio 13–15 d. dalyvauta organizuojant Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienų renginius, vestas renginys „O taip norėjosi gyventi...“ LGGRTC kiemelyje.

Dalyvauta rugpjūčio 2–8 d. Rusijoje, Madvežjegorske, Sandormocho memorialinėse kapinėse įvykusiame paminklo, skirto Lietuvos politiniams kaliniams, kalėjusiems lageriuose, atidengime. Paminklas pastatytas LGGRTC lėšomis, bendradarbiaujant su Karelijos lietuvių bendruomene.

Organizuoti leidinio „Pietų Lietuvos partizanų sritis. Atlasas“ pristatymo renginiai:

- rugsėjo 11 d. Varėnos viešojoje bibliotekoje;
- rugsėjo 17 d. Marijampolės P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje;
- rugsėjo 30 d. Alytaus kraštotyros muziejuje.

Tęsiamas bendradarbiavimas Memorialinio departamento veiklos klausimais su LR Seimu, Švietimo ir mokslo ministerija, Kultūros ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Gynybos štabu, Valstybinio pilietinio pasipriešinimo rengimo centru prie KAM, miestų ir rajonų savivaldybėmis, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Naujosios istorijos katedra, Filosofijos fakulteto Klinikinės ir organizacinės psichologijos katedra, Lietuvos šaulių sąjunga, Laisvės kovų sąjūdžiu, Ateitininkų federacija, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga bei kitomis visuomeninėmis organizacijomis.

GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS

2008 m. muziejui buvo kupini įtemptos ir kūrybingos veiklos.

Labai aktyviai vykdyta parodinė veikla. Šiomet užsienyje buvo surengta net 17 parodų: kilnojamoji paroda „Karas po karo“ eksponuota 15 užsienio miestų, „Smurto kronika“ – dviejuose. Lietuvoje muziejaus parengtos parodos aplankė 11 miestų: „Karas po karo“ – tris, o „Smurto kronika“ ir „Armėnų genocidas. 1915 metai“ – po keturis miestus. Muziejaus darbuotojai taip pat dalyvavo rengiant LR Seimo inicijuotą parodą Sajūdžio 20-mečiui paminėti „Kelias į Laisvę“; ši paroda dabar sėkmingai eksponuojama Lietuvoje ir užsienyje.

Didelio atgarsio ir spaudos dėmesio sulaukė muziejuje eksponuota tarptautinio labdaros fondo „Ukraina 3000“ paroda „Naikinimas badu: nežinomas ukrainiečių genocidas 1932–1933m.“, kurios atidaryme dalyvavo su oficialiu vizitu į Lietuvą atvykęs Ukrainos Prezidentas Viktoras Juščenka, Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, daug garbių svečių iš Ukrainos. Muziejaus darbuotojai nemažai prisidėjo prie minėtos parodos eksponavimo: pasirūpino plakatų spausdinimu, rėminimu, redagavo ir maketavo vertimus į lietuvių kalbą. Paruošta eksponuoti ir Vengrijos Respublikos Kultūros, mokslo ir informacijos centro Archyvų instituto iniciatyva parengta kilnojamoji paroda „Vengrų karo belaisviai Sovietų Sąjungoje“, kuri pristatyta Vilniaus įgulos karininkų ramovės salėje: sumontuoti stendai, sumaketuotos informacinės lentelės su tekstais lietuvių ir anglų kalbomis, parengti ir išspausdinti plakatai.

Šiomet antrus metus iš eilės buvo vykdomas pilietinio ir tautinio ugdymo projektas „Pokario istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“. Jis vyko dviem etapais. 2008 m. gegužės 2–birželio 30 d. muziejuje lankėsi Lietuvos moksleivių bei studentų grupės su juos lydinčiais mokytojais ir dėstytojais, o 2008 m. spalio mėn. vyko seminaras istorijos mokytojams „Pokario istorija mokyklai“. Seminaras sulaukė tokio didelio norinčių jame dalyvauti mokytojų dėmesio, kad vietoje iš anksto planuotų dviejų dienų, jis buvo rengiamas tris dienas iš eilės – spalio 28–30 d. Bendras 2008 m. pilietinio ir tautinio ugdymo projekto dalyvių skaičius Genocido aukų muziejuje buvo 4129 žmonės: 3595 moksleiviai, 95 studentai, 439 mokytojai bei dėstytojai. Jaunieji dalyviai geriau susipažino su sudėtingu XX a. vidurio Lietuvos istorijos laikotarpiu, pagilino ir susistemino žinomus faktus bei teorines žinias; jų mokytojai ir dėstytojai gavo ne tik naudingos informacijos, bet ir jiems taip trūkstamos metodinės medžiagos: darbui pamokose skirtus atvirukus, tremties ir kalinimo vietų žemėlapius bei DVD plokšteles „Partizaninis karas Lietuvoje 1944–1953 m.“ Be to, projekto dalyviai buvo supažindinti su 2008 m. parengta muziejaus edukacine programa „Atverta istorija“, kuri nuo šiol bus vykdoma ištisus metus.

Palyginti su 2007 m., šiomet daugiau kaip 29 proc. išaugo lankytojų skaičius – muziejuje apsilankė 40 351 žmogus (2007 m. – 31 184 žmonės). Dėl padidėjusio lankytojų skaičiaus buvo gauta daugiau lėšų už bilietus ir paslaugas (2007 m. – 143 896,00 Lt; 2008 m. – 166 716,9 Lt). Ekskursijų pravesta šiek tiek mažiau nei ankstesniais metais (2007 m. – 722, 2008 m. – 631), nes nemažai ekskursijų muziejuje veda įvairių turizmo firmų gidai. Deja, tenka apgailestauti, kad dažnai jų vedamos ekskursijos yra labai paviršutiniškos, daroma nemažai šiurkščių klaidų, todėl reikėtų apsvarstyti, ar nevertėtų keisti muziejuje ekskursijas galinčių vesti gidų atestacijos tvarkos.

2008 m. muziejaus rinkiniai papildyti 4576 eksponatais: 2397 paskirti į pagrindinį, 2179 – į pagalbinių fondą. Daugiau nei planuota eksponatų įvesta į kompiuterinę apskaitą – 2250 vnt. (planuota – 1500 vnt.), tačiau dėl vis tebevykstančios darbuotojų kaitos neįvykdyti inventorinimo planai eksponatų rankraštiniame knygoje – surašyta tik 968 vnt. (planuota – 1850 vnt.). Nemažai laiko užima ir įvairių lankytojų konsultavimas, medžiagos atrinkimas. 2008 m. iš muziejaus fondų įvairių institucijų ir asmenų prašymais parodoms ar publikacijoms rengti buvo pateikti 887 eksponatai.

Šiomet muziejaus darbuotojai noriai kėlė kvalifikaciją: net 10 darbuotojų dalyvavo 12 kvalifikacijos kėlimo seminarų ir dviejose mokslinėse konferencijose. Du muziejaus Istorijos skyriaus specialistai tęsia antrosios pakopos studijas aukštosiose mokyklose.

LEIDYBOS SKYRIUS

Leidybos skyrius vykdo Leidybos programą, kuri rengiama remiantis LR LGGRTC 1997 m. priimto įstatymo numatytomis funkcijomis.

Leidybos programos kryptys:

- mokslinis žurnalas „Genocidas ir rezistencija“;
- daugiatomis leidinys „Lietuvos gyventojų genocidas“ (sovietinio genocido aukų vardynas);
- monografijos, studijos;
- dokumentų rinkiniai;
- atsiminimai, dienoraščiai, publicistika;
- kompaktinės plokštelės.

Lietuvos gyventojų genocido ir pasipriešinimo okupaciniams režimams tema literatūrai šalyje iš esmės kryptingai ir nuosekliai leidžia tik LGGRTC Leidybos skyrius.

2008 m. išleista 13 leidinių, kurių apimtis – 192,5 spaudos lankų ir 2 kompaktinės plokštelės.

2008 m. vykdant Leidybos programą svarbi vieta (kaip ir 2006–2007 m.) teko edukacinei leidybos kryptčiai. Bendros Tautos fondo ir LGGRTC Leidybos skyriaus pastangos iš dalies paskatino tai, kad LR Švietimo ir mokslo ministerija, kuri vykdo Tautinio ir pilietinio ugdymo programą, į mokyklų ir kitų mokymo įstaigų bibliotekas ir šiais metais užsakė LGGRTC leidžiamos tematikos leidinių:

- kompaktinę plokštelę „O taip norėjosi gyvent...“ (į mokyklas pateko 500 egz.);
- „Pietų Lietuvos partizanų sritis. Atlasas“ (159 egz.);
- žemėlapių „Tremties ir kalinimo vietos“ (1500 egz.)

Kai kurias Lietuvos mokyklas pasiekė LGGRTC leidiniai, kurie buvo dovanojami mokytojams seminarų pokario istorijos tema. Tai – „Broniaus Krivicko raštai“, „Lietuvos laikinosios vyriausybės protokolai“, „Lietuvos laisvės byla Vakaruose“, „Likimo vedami: Lietuvos diplomatinės tarnybos egzilyje veikla, 1940–1991“, „Sovietų valdžios antibažnytinė politika Lietuvoje 1944–1990“, „Pilietinis pasipriešinimas Lietuvoje ir Lenkijoje: sąsajos ir ypatumai, 1939–1956“, „Lietuvos kultūra sovietinės ideologijos nelaisvėje“, „Karas po karo“, „Tarp vakar ir šiandien“, „Žuvusiųjų prezidentas: Jono Žemaičio biografija“ ir kt.

Vienas iš reikšmingiausių 2008 m. LGGRTC Leidybos skyriaus išleistų leidinių – „Pietų Lietuvos partizanų sritis. Atlasas“.

Knygų užsienio kalbomis leidimas skatina užsieniečių domėjimąsi mūsų šalies istorija. Be pakartotinių leidimų anglų kalba, buvo išleisti leidiniai prancūzų ir vokiečių kalbomis. Mūsų nuomone, tai yra svarbu formuojant Lietuvos įvaizdį. Tam itin naudinga dalyvauti tarptautinėse knygų mugėse.

Išleistos knygelės užsienio kalbomis yra nedidelės apimties, informatyvios, gausiai iliustruotos. Jos skirtos užsienio skaitytojui supažindinti su Lietuvos skaudžios praeities istorija.

Jau nuo 1998 m. LGGRTC Leidybos skyrius yra Lietuvos leidėjų asociacijos (LLA) narys (ši asociacija 2003 m. tapo Europos leidėjų asociacijos nare). Tai leidžia naujausius LGGRTC leidinius eksponuoti tarptautinėse knygų mugėse, patekti į mugių leidžiamus katalogus. Tarptautinėse knygų mugėse eksponuojami originalūs leidiniai. Nors Lietuvoje gausu leidyklų, bet tik apie 20 gali pasiūlyti tokius reikalavimus atitinkančius savo leidinius, tarp jų – ir LGGRTC Leidybos skyrius. Mugėse pageidaujama eksponuoti kuo daugiau leidinių anglų kalba ir kitomis užsienio kalbomis. Itin daug dėmesio sulaukia šie LGGRTC leidiniai:

1. „Siberia. Mass deportations from Lithuania to the USSR“. Compiled by Dalia Kuodytė and Rokas Tracevskis, 2007
2. „The Unknown War. Armed anti-Soviet resistance in Lithuania in 1944–1953“. Compiled by Dalia Kuodytė and Rokas Tracevskis, 2006
3. „Krieg nach dem Kriege / War after War“, 2008
4. „The Holocaust in Lithuania between 1941 and 1944“ by Arūnas Bubnys, 2008
5. „The Anti Soviet Resistance in the Baltic States“, 2006
7. „The Psychology of Extreme Traumatization“, 2005
8. „Whoever saves one life“, 2006
9. „The Museum of Genocide Victims“, 2006
10. „The Unarmed Anti-Soviet Resistance in Lithuania in the 1950s and 1960s“ by Algirdas Jakubčionis, 2007
11. Lionginas Baliukevičius, „The Diary of a Partizan“, 2008

Leidinių pristatymas Lietuvos ir užsienio visuomenei

Internetinis katalogas-knygynas

2008 m. toliau buvo tvarkomas Leidybos skyriaus sukurtas internetinis puslapis LGGRTC svetainėje. Iš esmės tai internetinis leidinių katalogas-knygynas. Jame lankytojai randa išleistų leidinių sąrašus, bendrus ir pagal žanrą, pateikiamos trumpos leidinių anotacijos, rodomas viršelis, nurodoma kaina ir galimybė įsigyti leidinį. Šiame puslapyje skelbiama informacija apie išėjusius naujus leidinius, renginius, kuriuose jie numatomi pristatyti.

Šis internetinis katalogas (kaip ir visa LGGRTC svetainė) yra išverstas į anglų kalbą. Angliška svetainės versija padeda ir užsienyje gyvenantiems pirkejams užsisakyti LGGRTC leidinių.

LGGRTC leidinių reklama

Knygos siunčiamos „Tėviškės žiburiams“, „Draugas“ ir „Lithuanian Radio Programme“ (Kanada). Leidiniai recenzuojami, pristatomi skaitytojams ir klausytojams.

Nuolat LGGRTC leidiniai buvo pristatomi, recenzuojami Lietuvos laikraščiuose „Atgimimas“ ir „XXI amžius“, žurnale „Knygų aidai“, „Žinių radijo“ laidose. Daugiatiražiuose dienraščiuose LGGRTC neturi galimybės anoutuoti savo leidinius, nes reklama būtų labai brangi.

Mugės ir internetiniai knygynai

Vienas svarbiausių renginių – 2008 m. vasario 21–24 d. vykusį Vilniaus knygų mugę. LGGRTC Leidybos skyrius savo leidinius eksponavo bendrame stende su leidykla „Margi raštai“.

Siekdami savo leidinius pristatyti ne tik didžiųjų miestų skaitytojams, dalyvavome ir mažosiose knygų mugėse rajonuose: Elektrėnuose (gegužės mėn.), Širvintose (gegužės mėn.), Varėnoje (rugsėjo mėn.), Marijampolėje (rugsėjo mėn.), Alytuje (rugsėjo mėn.), Lazdijuose (lapkričio mėn.), Ukmergėje (lapkričio mėn.), Trakuose (lapkričio mėn.).

Nauji leidiniai pirmiausia pristatomi internetiniams knygynams: „Super parduotuvė“ (sutartis sudaryta 2000 m.), „Patogu pirkti“ (sutartis sudaryta 2003 m.), „Pigu“ (sutartis sudaryta 2007 m.). Šie knygynai kartu nemokamai reklamuoja LGGRTC leidinius skaitytojams.

2008 m. dalyvauta šiose tarptautinėse knygų mugėse – Rygoje, Londone, Varšuvoje, Maskvoje, Geteborge ir Frankfurte. Leidiniai buvo eksponuojami bendrame Lietuvos leidėjų stende.

Leidinių platinimas

LGGRTC Leidybos skyrius platina leidinius Lietuvoje ir užsienyje.

Platinti leidinius savo jėgomis visoje Lietuvoje netikslinga. Tam tikslui sudaryta sutartis su knygų platinimo firma „Respublikinis knygų centras“. Leidybos skyrius leidinius platina knygynuose Vilniuje. 2008 m. sudaryta nauja sutartis su Šv. Kazimiero knygynu Kaune.

Tiesiogiai be prekybinio antkainio LGGRTC leidinius 2008 m. pirkto pavieniai užsakovai ir įstaigos (Lietuvoje ir užsienyje) – „Dawsoon Books“ (UK), Otto Harrassowitz (Vokietija), UAB „Šviesa“, UAB „Mūsų knyga“, Rokiškio savivaldybė, Panevėžio viešoji biblioteka, Užsienio reikalų ministerija, Respublikinis bibliotekų kolektočius, Nepriklausomų mokslinių ekspertų asociacija, Trakų Vokės mokykla, Visuomeninė organizacija „Atmintis“, Viešoji įstaiga „Lietuvos institutas“, Lietuvos politinių kalinių bendrija, Tautinių mažumų departamentas, Lietuvos ypatingasis archyvas, Nacizmo kalinių Vilniaus apskrities bendrija, Klaipėdos Gedminų pagrindinė mokykla, LR Seimo leidykla, Lietuvos Caritas, Lietuvos respublikinis švietimo aprūpinimo centras, Tarptautinė komisija nacių nusikaltimams įvertinti Lietuvoje, Europarlamentarų biurai, Lietuvos sveikatos apsaugos ministerija, Edmonto lietuvių bendruomenė. Įvairaus pobūdžio įstaigų, perkančių LGGRTC leidinius, išvardijimas rodo leidinių tematikos aktualumą ir poreikį.

Leidiniai platinami ir įvairiuose renginiuose (2008 m. dalyvauta 12 renginių). Svarbiausi iš jų – Ariogaloje vykstantis Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąskrydis, Bendrijos konferencija (glaudesni LGGRTC ryšiai su panašaus pobūdžio organizacijomis leistų dažniau dalyvauti tokiuose renginiuose ir platinti leidinius). Leidiniai platinami Genocido aukų muziejuje, kur tinkamai įrengtas knygynėlis, ir Leidybos skyriuje.

Žurnalas „Genocidas ir rezistencija“ prenumeruojamas.

2008 m. už parduotas knygas gauta 121 309 Lt (visos lėšos naudojamos knygų leidybai).

Kitiems LGGRTC padaliniais atlikti darbai

Leidybos skyrius atlieka pagal poreikius ir kitiems LGGRTC padaliniais redagavimo, konsultavimo ir maketavimo darbus. Svarbiausi iš jų būtų tokie:

Memorialiniam departamentui –

- 1) redaguoti ir formuluoti konkurso „Lietuvos kovų už laisvę bei netekčių istorija“ apdovanojimo raštų tekstai;
- 2) sumaketuoti apdovanojimo raštai (74), įrašytos pavardės, mokyklos, parengta spaudai;
- 3) žemėlapių „Lietuvos gyventojų tremties ir kalinimo vietos Sovietų Sąjungoje“ tekstinės dalies redagavimas, maketo korektūra;
- 4) redaguoti oficialūs Tuskulėnų rimties parko užrašai;
- 5) Kęstučio apygardos ir Vakarų srities partizanų vadų Antano Bakšio ir Vaclovo Ivanausko 85-ųjų gimimo metinių minėjimo programos redagavimas ir lankstuko sumaketavimas;
- 6) lankstuko, skirto Norilsko sukilėlių suvažiavimo 55-osioms metinėms paminėti teksto redagavimas, maketavimas ir išspausdinimas;
- 7) virtualios parodos apie Igarkos tremtį nuotraukų parašų redagavimas;
- 8) lankstukų, skirtų leidiniui „Pietų Lietuvos partizanų sritis“ pristatyti redagavimas, maketavimas, parengimas ir išspausdinimas (Varėnai, Alytui ir Marijampolei), elektroninių kvietimų versijų sukūrimas;
- 9) stovyklos „Vyčio apygarda“ 2008 m. nuotraukų aprašų redagavimas (internetiniam puslapiui);
- 10) medžiagos apie partizanų apygardas CD diskui redagavimas ir korektūrinis taisymas;
- 11) LLKS 1949 m. vasario 16 d. Deklaracijos signatarų biografijų redagavimas, tikslinimas ir taisymas.

LGGRTC Genocido aukų muziejui –

- 1) Parodos „Vengrų karo belaisviai Sovietų Sąjungoje“ įvadinių tekstų redagavimas;
- 2) Kompaktinės plokštelės, skirtos Lietuvos partizanų apygardoms ir nuotraukoms, redagavimas;
- 3) informacijos mokykloms apie Genocido aukų muziejų redagavimas.

Genocido ir rezistencijos tyrimo departamentui –

Sumaketuota konferencijos „Trėmimai – nusikaltimai žmoniškumui. Istorija ir atmintis“ programos lankstukas ir išspausdinta 100 egz.

Informacinių technologijų skyrius –

internete skelbiamos informacijos redagavimas pagal poreikius.

SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ SKYRIUS

Palyginti su 2007 m. (iš viso tais metais gauti 202 raštai, atsakyta į 186 raštus), 2008 m. pavedimų ir prašymų buvo gauta maždaug 8 proc. mažiau, tačiau atlikus specialiuosius (istorinius-archyvinius) tyrimus, išsiųsta atsakymų daugiau nei 2008 m. gauta pavedimų ir prašymų.

Susirašinėjimo suvestinė:

Institucijos	Gauta raštų	Išsiųsta raštų
LR Seimas, Vyriausybė, ministerijos	7	20
Lietuvos Respublikos prokuratūros, Aukščiausiasis Teismas	85	70
VSD	19	37
Kitos institucijos	39	42
LGRTC padaliniai	9	9
Gyventojai	8	12
Užsienio	3	10
Iš viso	170	200

Nors nuo 2007 m. vidurio Generalinė prokuratūra ėmėsi nusikaltimų žmoniškumui tyrimų aktyvinimo (Skyriuje staigiai padidėjo prokurorų pavedimų kiekis), tačiau 2008 m. tokio aktyvumo nebeliko.

Tyrimų tematika liko tokia pati, kaip ir ankstesniais metais: dažniausiai teisėsaugos institucijos inicijuoja tyrimus (paveda surinkti archyvinę medžiagą, parengti istorines-archyvines pažymas ir pan.) dėl gyventojų trėmimų, agentų-smogikų veiklos, žmonių kalinimo faktų bei aplinkybių nustatymo, sovietų partizanų veiksmų, antisovietinio partizaninio karo įvykių. Taip pat vykdyti žydų genocido atvejų Antrojo pasaulinio karo metais tyrimai.

Prokurorams taip pat parengti kai kurių sovietų saugumo vartotų sąvokų (pavyzdžiui, baltasis partizanas, batraištis ir kt.) išaiškinimai.

Kadangi skyriuje nuo rugsėjo mėn. pradėjo dirbti (ne visą darbo dieną) lenkų kalbą mokantis E. Juchnevičius, vėl imtasi Lenkijos Tautos atminties instituto prašymų vykdymo (jie praktiškai nebevykdyti nuo 2005 m.).

Tyrimo programos „Partizaninio karo Lietuvoje žmonių nuostoliai“ (patvirtinta 2005 m. balandžio 11 d.) vykdymas

Sistemiškai duomenys kaupiami apie įvykius Alytaus aps., tyrinėta ir Tauragės aps. medžiaga.

Būtų prasminga šiai programai vykdyti skirti daugiau išteklių ir ateityje išplėsti Lietuvos gyventojų nuostolių tyrimų chronologines ribas įtraukiant ir pirmosios sovietų okupacijos (1940–1941 m.) bei nacių okupacijos (1941–1944 m.), kurios metu žudynes vykdė ne vien vokiečiai, bet ir sovietų diversinės-partizaninės formuotės, laikotarpius.

Duomenų bankas

Duomenų banko, suformuoto Lietuvos ypatingojo archyvo kartotekų pagrindu įrašai buvo koreguojami, tikslinami, nuolat papildomi. Vykdamas 1999–2002 m. LGGRTC inicijuotą programą „Atsiminimų rinkimas“, buvo kompiuterizuota apie 20 tūkst. surinktų nužudytų asmenų anketų, sudarytų pagal skyriaus parengtą klausimyną „Nusikaltimai žmoniškumui“. Duomenų banke sukaupta daugiau kaip 3300 įrašų.

Nužudytų žmonių užkasimo vietų paieška ir tyrimai

Aptikus Vilniuje, Žemųjų Panerių miško parko 37 kvartalo, 29 sklype (greta Titnago gatvės) žmonių palaikus, atlikus žvalgomouosius archeologinius tyrimus, nustatė, kad aptikti palaikai yra žmonių, žuvusių nuo smurtinės mirties, toliau vykdytas istorinis-archyvinis tyrimas. Padaryta prielaida, kad minėtoje vietoje galėjo būti sušaudyti ir užkasti įkaitai, paimti nelaisvėn 1941 m. birželio–liepos mėn. (daugiausia žydų tautybės). Todėl surinkta informacijos apie 63 įkalintus asmenis, nustatinėjami jų likimai.

Taip pat surinkta ir perduota Valstybės saugumo departamentui informacija apie vokiečių okupacijos metais (pagal 1942 m. gegužės 27 d. surašymo duomenis) aplinkiniuose kaimuose (Kermeliškių, Norkų, Gliteniškės, Jageliškės, Jačionių, Jankiškės, Buktos, Neciūnų, Gariūnų, Panerių, Naravų I, Naravų II, Upyninkų) gyvenusius asmenis.

2008 m. Šalčininkų r. netoli Tabarškių k., prie Paūdronio kaimelio buvo aptikti žmonių kaulai. Dėl šio fakto Šalčininkų r. apylinkės prokuratūroje pradėtas ikiteisminis tyrimas. Nustatyta, kad aptikti palaikai yra žmonių, mirusių ne smurtine mirtimi, o greičiausiai dėl ligų.

Vykdyta istorinė-archyvinė informacijos apie mirties bausmės vykdymo ir nužudytųjų palaikų užkasimo praktiką paieška, taip pat rinkta medžiaga apie MGB/KGB objektus apytikriai Vilniaus aps. ribose.

Vykdyta baudžiamųjų bylų, kuriose asmenys buvo nuteisti mirties bausme po 1951 m., peržiūra.

Pagal Šiaulių r. policijos komisariato pavedimą ieškota informacijos dėl Liutkūnų k. rastų palaikų (nesėkmingai).

Dėl A. Ramanausko nužudymo surinkti ir Generalinei prokuratūrai perduoti duomenys apie 1957 m. dirbusius KGB pareigūnus.

Rinkti duomenys apie MGB/KGB ūkinius bei pagalbinius objektus (poilsiavietes ir pan.), kurių teritorijose hipotetiškai galėjo būti užkasimo vietų.

Vykdytas tyrimas dėl J. Bagdono ir kitų Kranto būrio partizanų, nužudytų specialiosios grupės smogikų, žūties aplinkybių nustatymo ir jų palaikų užkasimo vietos paieška (kol kas rasta dar nežinomų naujų archyvinių dokumentų, bet vietos nustatyti nepavyko).

Kita veikla

Lietuvos ypatingajam archyvui perduoti iš gyventojų gauti LSSR Vidaus reikalų ministerijos archyviniai dokumentai – 1965–1985 m. laikotarpio 3 bylos (48 lapai).

Genocido aukų muziejui perduoti iš V. Kaziulionio gauti muziejinę vertę turinys daiktai.

Skyriaus vedėjas 2008 m. spalio 4 d. dalyvavo Švedijos atstovams skirtame seminare apie moterų vaidmenį rezistencijoje tema „Frigörelsens dötrar“ (Išsilaisvinimo dukros), taip pat dalyvavo organizacijos „Likimo vaikai“ renginiuose.

Dalyvauta tobulinimosi seminaruose: „Viešųjų pirkimų įstatymas. Pokyčiai ir praktinis taikymas“, „Teisės aktų rengimas“, „Analitinis ir kūrybinis mąstymas (ESKO)“.

V. Vildžiūnas kaip specialistas 2008 m. birželio 4 d. dalyvavo teismo posėdyje dėl A. Dailidės veiklos Antrojo pasaulinio karo metais (kaltintas dalyvavimų žydų genocide).

2008 m. gegužės 22–23 d. skyriaus darbuotojai dalyvavo LR Seime vykusioje konferencijoje „Trėmimai – nusikaltimai žmoniškumui. Istorija ir atmintis“.

PASIPRIEŠINIMO DALYVIŲ (REZISTENTŲ) TEISIŲ KOMISIJA

Pretendentų į teisinį statusą prašymų išnagrinėjimo suvestinė

	Pasiūlyta pripažinti	Pasiūlyta nepripažinti	Atidėta	Išduota teisinio statuso pažymėjimų
Kario savanorio teisinis statusas	172	37	12	171
Laisvės kovų dalyvio teisinis statusas	305	53	10	306
Nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinis statusas	2367	387	30	2270
Iš viso	2844	477	52	2747

Iš viso išnagrinėta prašymų	–	3373
Iš jų:		
kario savanorio teisiniam statusui įgyti	–	221
laisvės kovų dalyvio teisiniam statusui įgyti	–	368
nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisiniam statusui įgyti	–	2784
Komisijos pirmininkas		
Organizavo Komisijos posėdžių	–	11
Peržiūrėjo ir įvertino prašymų	–	1037
iš jų:		
– rezistentų	–	620
– nuo okupacijų nukentėjusių asmenų	–	417
atliko pretendentų į rezistento statusą veiklos ištyrimų	–	103
įteikė pažymėjimų	–	477
parengė raštų	–	483
iš jų:		
LR Seimui, LR Vyriausybei, kitoms institucijoms	–	31
LGGRTC struktūriniais padaliniais	–	48
piliečiams (pareiškėjams, pretendentams)	–	404
Parengė:		
Komisijos darbo posėdžių protokolus su priedais (kartu su specialiste R. Dargužiene)	–	11
LGGRTC generalinės direktorės įsakymus:	–	127
– dėl kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinio statuso pripažinimo ir nepripažinimo	–	21

– dėl nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinio statuso pripažinimo ir nepripažinimo	–	31
– kitais klausimais	–	75
Parengė svarstyti pretendentų bylų (su spec. R. Dargužiene)	–	185
Perdavė Archyvinės analizės ir informacijos grupei bylų ištyrimui (su spec. R. Dargužiene)		411

Organizuota 11 Komisijos darbo posėdžių, įteikta 11 pažymėjimų asmenims, pripažintiems kariais savanoriais ir laisvės kovų dalyviais.

Apsvarstyti pretendentų į kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinį statusą 589 prašymai ir pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą 2784 prašymai (iš viso 3373 prašymai).

Pagal Lietuvos Respublikos pasipriešinimo 1940–1990 m. okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymo naują redakciją 2008 m. pradėtas pripažinti kario savanorio teisinis statusas asmenims, dalyvavusiems GULAG'o politinių kalinių sukilimuose, o kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinis statusas po mirties – asmenims, kurie buvo represuoti 1940–1941 m. už veiklą stiprinant valstybingumą, konstitucinę santvarką nepriklausomoje Lietuvoje 1918–1940 m.

Po pataisų įsigaliojimo Komisijos iniciatyva, nelaukiant, kol kreipsis pareiškėjai, parengti ir išsiųsti atitinkami raštai kartotinio svarstymo klausimu.

2008 m. sausio 1 d. taip pat įsigaliojo nemažos apimties Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 m. okupacijų, teisinio statuso įstatymo pataisos (pavyzdžiui, išplėsta tremtiniui prilyginto asmens sąvoka).

Užregistruotos 2444 naujos pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą bylos ir 699 naujos pretendentų į kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinį statusą bylos.

Dalis 2008 m. gautų prašymų dar neapsvarstyta (nepriimtas sprendimas), nes daugelio asmenų, pretenduojančių į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą, bylose reikalingas teismo sprendimas dėl juridinę reikšmę turinčių faktų nustatymo.

Iš viso buvo gauti 5744 raštai ir dokumentai, parengti ir išsiųsti 4995 raštai, atsakymai.

Parengtos 264 pažymos apie karių savanorių ir laisvės kovų dalyvių žūtį (mirtį) dėl vienkartinės valstybinės pašalpos gavimo ir našlių, našlaičių pensijos skyrimo bei 111 pažymų dėl valstybinės pensijos ir valstybės paramos rezistentams skyrimo.

Parengti 26 karių savanorių dokumentai dėl 1-ojo laipsnio valstybinės pensijos jiems paskyrimo ir 947 laisvės kovų dalyvių dokumentai dėl 2-ojo laipsnio valstybinės pensijos jiems paskyrimo.

Parengta ir išsiųsta apie 800 pranešimų laisvės kovų dalyviams dėl dokumentų pateikimo 2-ojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimui (į bendrą parengtų ir išsiųstų raštų skaičių jie neįskaičiuojami, nes jų registracija buvo vykdoma LGGRTC sekretoriatare).

Pateikti dokumentai LR Krašto apsaugos ministerijai apdovanoti Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu 53 asmenis, kuriems yra pripažintas kario savanorio teisinis statusas.

Nuolat tikslinti, pildyti informacinės laikmenos „Rezistentai“ duomenys (atlikti 4605 papildymai, patikslinimai). Tvarkant rezistentų tarnybinio naudojimo bylas, kuriose nėra visų reikiamų teisinių dokumentų, parengti 373 išrašai iš Komisijos darbo posėdžių protokolų, LGGRTC generalinio direktoriaus įsakymų.

Parengti 9 sąrašai asmenų, pretenduojančių į kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinį statusą, jie paskelbti leidinyje „Tremtinys“.

12 kartų atnaujinta informacija apie Komisijos veiklą LGGRTC internetinėje svetainėje.

Išduotos 529 tarnybinio naudojimo bylos LGGRTC struktūrinių padalinių darbuotojams.

Parengti LGGRTC Specialiųjų tyrimų skyriaus ir LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2009 m. dokumentų registrų žurnalų ir dokumentacijos plano sąrašai.

Archyvinės analizės ir informacijos grupė iš Rezistentų dokumentų rengimo grupės gavo 411 pretendentų į rezistentų teisinį statusą bylų ištyrimui. Vykdydami pretendentų rezistencinės veiklos ištyrimus, grupės specialistai peržiūrėjo 4127 Lietuvos ypatingojo archyvo bylas, atliko pretendentų į kario savanorio ir laisvės kovų dalyvio teisinį statusą gyvenimo ir rezistencinės veiklos 420 ištyrimų (ieškojo archyvinių duomenų pagal pretendentų ir jų bendražygių, liudininkų pateiktą informaciją, pagal pateiktus ir surastus duomenis rengė pretendentų į teisinį statusą gyvenimo ir rezistencinės veiklos aprašymus), perdavė Komisijai sprendimo (išvados) priėmimui 383 pretendentų į rezistentų statusą bylas, taip pat parengė 340 raštų ir informacinių pranešimų apie pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą duomenų paieškos ir patikros rezultatus.

Komisijoje dirbanti LGGRTC teisininkė vyr. specialistė Elena Milašauskaitė atstovavo LGGRTC šešiose bendrosios kompetencijos teismo, Vilniaus apygardos administracinio teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo bylose, parengė 1054 raštus dėl asmenų kreipimosi į bendrosios kompetencijos teismą dėl juridinę reikšmę turinčių faktų nustatymo ir kitais teisiniais klausimais, išnagrinėjo ir įvertino 905 piliečių prašymus ir pareiškimus, 391 teismų sprendimą ir nutartį, patikrino 831 komisijos išvados projektus ir juos teisiškai įvertino.

Nuo okupacijų nukentėjusių asmenų dokumentų rengimo grupė Komisijai pateikė 2784 bylas išvados priėmimui, pagamino 2270 nukentėjusio asmens teisinio statuso pažymėjimų, užregistravo 2444 naujai gautus prašymus dėl nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinio statuso pripažinimo ir su jais susijusius dokumentus bei suformavo pretendentų į statusą bylas, nuolat pildė informacinės laikmenos „Lirris“ duomenis, parengė maždaug 300 informacinių pranešimų apie pretendentų duomenų paieškos ir patikros rezultatus.

Vyr. specialistė Rūta Rutkauskaitė parengė 346 raštus, atsakymus į prašymus, skundus, vykdė pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą prašymų ir jų bylų dokumentų bei juose esančių duomenų analizę ir jų atitikimą įstatymo sąlygoms, rengė komisijos išvadų projektus (391 byla).

Vyr. specialistas Valentinas Stech parengė 123 raštus, vykdė pretendentų į nuo okupacijų nukentėjusio asmens teisinį statusą prašymų ir jų bylų dokumentų bei juose esančių duomenų analizę ir jų atitikimą įstatymo sąlygoms, rengė Komisijos išvadų projektus (410 bylų).

Parengtos ir Lietuvos Respublikos Seimui pateiktos Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 m. okupacijų, teisinio statuso įstatymo ir Lietuvos Respublikos pasipriešinimo 1940–1990 m. okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymo pataisos (lyginamieji variantai).

Komisijos pirmininkas, LGGRTC teisininkė E. Milašauskaitė, vyr. specialistė R. Rutkauskaitė dalyvavo LR Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos surengtame pasitarime, Komisijos pirmininkas dalyvavo Lietuvos Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo pakeitimo įstatymo klausymuose LR Seime, parengė išsamius pranešimus žiniasklaidai apie 2008 m. sausio 1 d. įsigaliojusiais įstatymų pataisas, dalyvavo „Žinių radijo“ laidoje.

INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIUS

Vykdamas Informacinių sistemų priežiūros skyriui keliamus uždavinius, 2008 m. buvo atlikti toliau išvardijami darbai.

1. Nuolat prižiūrima kompiuterinė technika Didžioji g. 17/1, Gedimino pr. 40 ir Aukų g. 2. Pildoma bei tikslinama LGGRTC kompiuterinės technikos gedimų, remonto ir modernizacijos apskaitos duomenų bazė.
2. Vykdoma techninė LGGRTC lokalinio tinklo priežiūra.
3. Vykdoma telefono pokalbių stotelių „Alcatel“ (Gedimino pr. 40/1 ir Didžioji g. 17/1) pokalbių apskaitos programos priežiūra ir kartą per mėnesį formuojamos telefoninių pokalbių ataskaitos.
4. Nuolat daromos rezervinės duomenų kopijos iš serverių, administracijos, Apskaitos, Specialiųjų tyrimų skyriaus, Genocido ir rezistencijos tyrimo, Memorialinio departamentų bei interneto tinklalapio www.genocid.lt.
5. Parengti duomenys apie apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo įmokas per 2007 m. IV ketv. bei 2008 m. I ir II ketv. ir perduoti į „Sodrą“ elektroninėje laiško formoje.

Informacinių sistemų analizė ir plėtra

8. Atlikta kompiuterinių dokumentų valdymo sistemų analizė (su kaina).
9. Atlikta LGGRTC reikalingos programinės įrangos analizė (finansinė išraiška).
10. Vykdyta atsarginių kopijų darymo programinės įrangos paieška. Pastačius išorinį diską, pasirinkta nauja atsarginių kopijų darymo programinės įranga.
11. Parengtas LGGRTC kompiuterinės technikos poreikis 2009 m.
12. Rengiantis kompiuterinės technikos pirkimui, atlikta kompiuterio charakteristikų analizė.
13. Vykdyta kainų apklausa dėl LGGRTC kompiuterinės technikos (29 kompiuterių, 14 monitorių, 12 spausdintuvų, 40 vnt. USB atmintinių, 2 išorinių kietųjų diskų, 6 skenerių, 1 diskasukio) pirkimo.
14. Parengtas raštas-atsakymas, dėl finansinių pretenzijų atsisakymo, susijusio su programišių internetinės svetainės www.genocid.lt nulaužimo.
15. Vykdyta kainų apklausa dėl LGGRTC internetinio plano pasirinkimo. Pasirinktas naujas interneto planas ir padidintas internetinio ryšio pralaidumas Lietuvoje iki 10 mb/s („Teo“).
16. Skyriaus specialistas dalyvavo Tuskulėnų komplekso priėmimo komisijos darbinėje veikloje.
17. Organizuotas susitikimas su DocLogix (Dokumentų Valdymo Sistemos) sprendimo partneriais „Alna Intelligence“ konsultantais; dalyvauta teikiamo produkto pristatyme.
18. Siekiant atlikti LGGRTC dokumentų bei jų srautų analizę ir išsiaiškinti padalinių poreikius automatizuotai dokumentų valdymo sistemai, parengtas tarnybinis pranešimas LGGRTC padalinių vadovams.

19. Iškilus poreikiui, atlikti naujos LGGRTC kompiuterinės technikos gedimų, remonto ir modernizacijos apskaitos duomenų bazės modeliavimo darbai.

Kompiuterinio tinklo (LAN) įrangos derinimas

20. Nuolat vykdoma techninė LGGRTC lokalinio tinklo priežiūra.
21. Vykdyta tarnybinių stočių G-40 ir D-17 priežiūra ir spręstos kilusios problemos.
22. Vykdyta prieigos prie interneto kontrolės, ugniasienės konfigūravimas, apsaugos nuo virusų diegimas ir konfigūravimas, nepageidaujamų reklamų blokavimo konfigūravimas.
23. Analizuoti kilę nesklandumai, susiję su ugniasienės derinimu.
24. Analizuoti LGGRTC informacinės sistemos duomenų srautų perdavimo tarp skirtingų pastatų tobulinimo būdai.
25. Atlikti maršrutizatoriaus (prieigos prie interneto) taisyklių pakeitimai.

Duomenų bazių tvarkymas ir administravimas

26. Atlikta „Akcijos“ duomenų perkėlimas iš DOS aplinkos į WIN32 aplinką. Nustatyti šios duomenų bazės struktūriniai ryšiai bei klasifikatoriai ir numatytos priemonės, kaip sukurti ryšį su nuotraukų aprašais.
27. Sukurta ir Memorialiniam departamentui pateikta lentelė (Excel formatu), skirta pildyti, renkant medžiagą Tuskulėnų „Rimties parko“ memorialinio komplekso eksponatams.
28. Kuriant informacinę sistemą „Tremties ir kalinimo vietos“, atlikti Archyvinio vardynų skyriaus, VRM, BBK ir „Akcijos“ duomenų bazių (DB) konvertavimas, koduotės ir struktūros keitimas, DB duomenų taisymas.

Vartotojų programinių priemonių poreikių analizavimas, įgyvendinimas ir programinės įrangos diegimas

29. Sukurtas Igarkos tremties nuotraukų demonstracinis paketas.
30. Sukurta Informacinės sistemos „Tremties ir kalinimo vietos“ nuotraukų talpinimo schema.
31. Įdiegtos programos:
Windows OS, MS Office, Open Ofisas ir kitos pagalbinės programos – Sekretoriato (2 vnt.), Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento Istorinių tyrimų programų skyriaus (5 vnt.), Specialiųjų tyrimų (8 vnt.), Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos (7 vnt.), Memorialinio departamento (8 vnt.), Genocido aukų muziejaus (10 vnt.) kompiuteriuose.
32. Atlikta 50 kompiuterių profilaktika (operacinės sistemos atnaujinimas, disko skenavimas ir defragmentavimas).

Kompiuterinės įrangos apskaita, tvarkymas ir derinimas

33. Parengti darbai kompiuteriai:

– Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento Istorinių tyrimų programų skyriuje (2 vnt.), Archyviniam vardynų skyriuje (1 vnt.), Ūkio skyriuje (1 vnt.), Leidybos skyriuje (1 vnt.), Memorialiniame departamente (3 vnt.), Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijoje (3 vnt.), Sekretoriato, Specialiųjų tyrimų skyriuje (3 vnt.), Genocido aukų muziejuje (7 vnt.), Informacinių sistemų priežiūros skyriuje (3 vnt.). Pakeisti tinklinių kompiuterių vardai.

34. Diegta kompiuterinė įranga:

– spausdintuvai: prie Genocido aukų muziejaus (HP 1020, HP 4000 ir Minolta iš Leidybos skyriaus), Specialiųjų tyrimų skyriuje (HP 1020), Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento Istorinių tyrimų skyriuje (HP 6L), Leidybos skyriuje (HP 3800), Teisės ir personalo skyriuje (HP LJ P1006), Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos (HP 1020 (laikiniai), HP 1006 (laikiniai) ir HP 4000 iš Genocido aukų muziejaus) kompiuterių;

– papildoma atmintis – Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento Archyvinio vardynų skyriaus kompiuteryje;

– standusis diskas (papildomas) – Leidybos ir Ūkio skyriuose;

– skeneris (Epson V200) – Memorialiniame departamente;

– kietasis diskas – Specialiųjų tyrimų skyriuje;

– kopijavimo aparatas prie Genocido aukų muziejaus Ūkio skyriaus kompiuterio.

35. Organizuotas remontas:

35.1. spausdintuvo (išaiškėjus remonto kaštams, nutarta vietoj jo įsigyti naują);

35.2. kietojo disko;

35.3. kompiuterio;

35.4. spalvotų spausdintuvų Minolta MC 2300DL ir Konica Minolta PagePro 1300W;

35.5. 2 spausdintuvų HP 1005 ir HP 5.

36. Pakartotinai buvo atlikta visos nurašymui skirtos kompiuterinės technikos inventorizacija; nurašyta technika perduota UAB „EMP recycling“.

37. Buvo atlikta visos LGGRTC (Didžioji g. 17 ir Gedimino pr. 40) kompiuterinės technikos inventorizacija, rezultatai pateikti skaitmeniniu variantu.

LGGRTC tinklalapio kūrimas ir priežiūra

41. Parengti du įsakymai dėl redkolegijos narių keitimo.

42. Surengtas vienas redkolegijos posėdis dėl 2006 m. spalio 25 d. LR Vyriausybės nutarimo Nr. 1054 (dėl LRV 2003 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės institucijų svetainėms patvirtinimo“ pakeitimo).

43. Dirbta su turinio valdymo sistema TeraTVS. Tinklalapis buvo nuolat atnaujinamas ir koreguojamas pagal LGGRTC padalinių teikiamą informaciją. Iš viso 2008 m. LGGRTC tinklalapis buvo papildytas 48 naujais puslapiais, apytiksliai 58 nuotraukomis ir iliustracijomis.

44. LGGRTC interneto svetainėje įdiegta rusų kalba:
- 44.1. Genocido aukų muziejaus pagrindinis puslapis;
 - 44.2. Genocido aukų muziejaus informacija lankytojams;
 - 44.3. Muziejus → Ekspozicijos → Pastato istorija;
 - 44.4. Muziejus → Ekspozicijos → Požeminis aukštas:
 - Požeminio aukšto planas,
 - KGB vidaus kalėjimas,
 - Šaudymo kamera;
 - 44.5. Muziejus → Ekspozicijos → I aukštas:
 - I aukšto planas,
 - Lietuva 1940–1941 m.,
 - Partizaninis karas 1944–1953 m.
 - Nelygi kova (ginkluotojo pasipriešinimo slopinimas);
 - 44.6. Muziejus → Ekspozicijos → II aukštas:
 - II aukšto planas,
 - Lietuvos gyventojai GULAG'e: 1944–1956 m.,
 - Trėmimai: 1944–1953 m.,
 - Gyvenimas tęsiasi...
 - KGB 1954–1991 m.,
 - Pilietinis antisovietinis pasipriešinimas: 1954–1991 m.,
 - Pokalbių klausyimosi kabinetas;
 - 44.1. Muziejus → Tuskulėnai;
 - 44.2. Muziejus → Rinkiniai:
 - Ginkluotasis antisovietinis pasipriešinimas,
 - Lietuvos gyventojai kalėjimuose ir tremtyje,
 - Sovietinių represinių žinybų veikla,
 - Neginkluotas antisovietinis pasipriešinimas;
 - 44.1. Muziejus → Paslaugos (4 p.);
 - 44.2. Muziejus → Informacija lankytojui.
45. Skelbta informacija apie naujus Leidybos skyriaus leidinius ir knygas, patalpintos naujų knygų santraukos (lietuvių k.) ir viršelių nuotraukos:
- 45.1. kompaktinė plokštelė „Už laisvę, Tėvynę ir tave“;
 - 45.2. kompaktinė plokštelė „O taip norėjosi gyvent...“;
 - 45.3. „Lietuvos gyventojų genocidas“, III tomas, 1948 m. (A–M);
 - 45.4. „Anicetas Simutis: 60 metų Lietuvos diplomatinėje tarnyboje“.
46. Patalpinta medžiaga iš žurnalo „Genocidas ir rezistencija“ Nr. 23 ir 24 leidinių: turinys, santraukos, straipsniai, konferencijų pranešimai (apie 48 puslapių su iliustracijomis);
47. Bendradarbiaujant su Memorialiniu departamentu, nuolat atnaujinama ir koreguojama informacija apie konkursą „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“, skelbiama nauja informacija apie konkurso eigą, paskelbti konkurso laureatai.
48. Bendradarbiaujant su Memorialiniu departamentu, pradėti darbai su naujai sukurtais LGGRTC Interneto svetainės posistemės „Statiniai ir atmintinos vietos“ („Paminklai“, „Buvę NKVD–MVD–MGB–KGB pastatai; sribų būstinės“ ir „At-

- mintinos vietos“) šablonais; parengta Akmenės, Birštono, Joniškio, Jonavos, Kaišiadorių ir Šilalės rajonų medžiaga.
49. Tinklapis buvo nuolat atnaujinamas ir koreguojamas pagal LGGRTC padalinių teikiamą informaciją; papildyta arba atnaujinta:
- 49.1. kontaktai,
 - 49.2. informacija apie Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos veiklą,
 - 49.3. bendradarbiaujant su Genocido aukų muziejumi, nuolat atnaujinama ir koreguojama informacija apie renginius ir muziejaus svečius, skelbiama nauja informacija skyriuje „Naujienos“.
50. Tvarkomas puslapis www.kgbdocuments.eu:
- 50.1. tarpininkauta rengiant medžiagą projektui „KGB dokumentai internete“; parengtas sistemos atnaujinimo ir modernizavimo projektas;
 - 50.2. nuskenuota apie 170 dokumentų (maždaug 600 lapų), medžiaga paskelbta tinklalapyje.
51. Dirbta su turinio valdymo sistema SmartWeb:
- 51.1. įvesta 105 dokumentų ir 20 iliustracijų;
 - 51.2. pataisyta keletas dizaino klaidų;
 - 51.3. pataisyta keletą sisteminių klaidų nuotraukų galerijose.

LGGRTC darbuotojų konsultavimas ir mokymas

52. Teikta pagalba:
- atkuriant informaciją iš rezervinių duomenų kopijų;
 - LGGRTC darbuotojams naudotis nauja OpenOffice programa ir kitais klausimais.

APSKAITOS SKYRIUS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro
LĖŠŲ PANAUDOJIMAS 2008 m.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – LGGRTC) iš valstybės biudžeto finansuojamų programų vykdymui 2008 m. gavo ir panaudojo 5868,9 tūkst. Lt. asignavimų, iš jų:

– 4818,0 tūkst. Lt „Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo programai“ (iš patvirtintų 5129,0 tūkst. Lt);

– 883,7 tūkst. Lt „Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos įamžinimo programai“ (iš patvirtintų 980,0 tūkst. Lt);

– 167,2 tūkst. Lt „Specialiajai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo ir įamžinimo programai“ (iš patvirtintų 385,3 tūkst. Lt).

Siekiant įvertinti LGGRTC ir jo struktūrinių padalinių 2008 m. veiklos veiksmingumą buvo apskaičiuotos bendros LGGRTC išlaidos (1 lentelė) ir kiekvieno struktūrinio padalinio veiklos išlaidos (2 lentelė).

BENDROS LGGRTC 2008 M. IŠLAIDOS

1 lentelė (tūkst. Lt)

Išlaidų pavadinimas	Suma
I. Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos:	
Šildymas	104,1
Elektros energija	89,2
Ryšių paslaugos	97,5
Transporto išlaikymas	60,4
Vanduo ir kanalizacija	5,3
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Signalizacijos priežiūra	2,3
Šiukšlių išvežimas	4,7
Teisinė sistema „Litlex“	0,9
Kilimėlių keitimas, deratizacija ir dezinfekcija GAM	0,9
Darbo užmokesčio programos aptarnavimas (UAB „Stekas“)	1,9
Programos „Telehansa“ mokestis	0,4
Virtualus serverio <i>genocid.lt</i> mokestis (UAB „Hostex“)	0,9
Lietuvos ypatingojo archyvo sąskaitos už kopijas	4,8
Aparatūros remontas, techninė profilaktika	3,6
Archyvo (Gedimino pr. 40/1) langų rekonstrukcijos projektas ir darbai	23,4
GAM remonto darbai	4,1

Išlaidų pavadinimas	Suma
Administracinio pastato Didžioji g. 17/1 stogo remontas	15,6
Siganalizacijos įrengimo darbai GAM	8,7
Elektrofiziniai matavimai ir dielektrinių apsauginių priemonių bandymo darbai	1,9
Publikacijos „Atgimime“	11,0
Laikraščių, žurnalų ir teisinių katalogų prenumerata, specialioji literatūra	5,0
Leidinių įsigijimas LGGRTC bibliotekai	1,0
Kitos smulkios išlaidos (ūkinės, reprezentacinės bei įvairios kitos anksčiau neišvardytos išlaidos)	3,1
Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas kursuose, seminaruose	11,8
Darbdavių socialinė parama, išeitinės išmokos	33,9
Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos (I) iš viso	496,4
II. Išlaidos ilgalaikiam turtui įsigyti:	
Kompiuterinė įranga	28,3
Programinė įranga	1,7
Ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos (II) iš viso	30,0
Bendros LGGRTC išlaidos (I+II) iš viso	526,4

LGGRTC struktūrinių padalinių 2008 m. išlaidos

2 lentelė (tūkst. Lt)

Išlaidų pavadinimas	Suma
<i>GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTAS</i>	
Darbuotojų darbo užmokestis	472,0
Soc. draudimo įmokos	146,2
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Moksliniai straipsniai pagal autorines sutartis	20,4
Konferencijos „Trėmimai – nusikaltimai žmoniškumui. Istorija ir atmintis“ 2008 m. gegužės 22–23 d. išlaidos	28,3
Komandiruočių išlaidos	1,4
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	6,4
Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento išlaidos iš viso	674,7
<i>SPECIALIŲ TYRIMŲ SKYRIUS (KARTU SU REZISTENTŲ TEISIŲ KOMISIJA)</i>	
Darbuotojų darbo užmokestis	596,7
Soc. draudimo įmokos	184,9
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	27,0
Kitos anksčiau neišvardytos išlaidos	2,1

Išlaidų pavadinimas	Suma
Specialiųjų tyrimų skyriaus išlaidos iš viso	810,7
<i>MEMORIALINIS DEPARTAMENTAS</i>	
Darbuotojų darbo užmokestis	420,8
Soc. draudimo įmokos	130,4
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Komandiruočių išlaidos	21,2
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	17,0
<i>Paminklai, atminimo ženklai ir lentos:</i>	
Paminklo „Kęstučio apygarda“ kūrimas (aut. G. Midvikis)	10,0
Paminklo „Vytauto apygarda“ kūrimas (aut. V. Gylikis)	90,0
Premija paminklo projekto konkurso prizininkams	5,0
Autorinis atlyginimas už statomų paminklų ekspertizes	0,5
Atminimo lentų ir ženklų gamyba (AB „Anykščių kvarcas“)	77,5
Atminimo lentos prie buvusių KGB rūmų techninio projekto sukūrimas (aut. R. Šarapajevs)	2,4
Atminimo lentų ir ženklų gamyba (avansas UAB „Sonetas“)	30,0
<i>Pokario istorija jaunimui:</i>	
Moksleivių respublikinis konkursas „Lietuvos kovų už laisvę bei netekčių istorija“	5,7
Plakatų su partizanine atributika spauda (S. Andrulėvičiaus kūrybinė dizaino studija „Sanris“)	5,0
<i>Memorialinių vietų ir jose pastatytų statinių inventorizacijos ir sąvado sudarymas:</i>	
Darbai pagal autorines sutartis	2,1
<i>Programa „Tremties ir kalinimo vietos“:</i>	
Darbai pagal autorines sutartis	3,5
Pašto ženklai	1,4
Skenuotos nuotraukos ir stiklo negatyvai (S. Kirvelos IĮ „Adityvas“)	1,3
Skenuoti negatyvai (V. Juraičio fotostudija „Vyzdys“)	3,5
Darbai pagal sutartį dėl DVD su KTU Informacinių technologijų plėtros institutu	1,4
<i>Renginiai:</i>	
Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienų renginiai	2,5

Išlaidų pavadinimas	Suma
Kiti nedideli renginiai, vakarai, gėlės renginiams, nuotraukų gamyba	0,8
Kiti projektai:	
Bendras LGGRTC ir „Žinių radijo“ projektas „Laisvės kryžkelės“ (aut. R. Čekutis, A. Antanaitis, T. Čyvas)	27,4
Zemėlapių „Lietuvos gyventojų tremties ir kalnimo vietos Sovietų Sąjungoje“ spauda ir rėminimas (S. Andrulėvičiaus kūrybinė dizaino studija „Sanris“)	87,7
Memorialinio departamento išlaidos iš viso	947,1
<i>GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS</i>	
Darbuotojų darbo užmokestis	559,8
Soc. draudimo įmokos	173,4
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Komandiruočių išlaidos	7,8
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	48,3
GAM lankstinukų spauda 30 tūkst. vnt. (UAB „Biznio mašinų kompanija“)	5,1
GAM skrajučių pakartotina spauda 5 tūkst. vnt. (BĮ UAB „Baltijos kopija“)	1,6
Vaidybinio filmo „Kai aš buvau partizanas“ nuoma 10 metų (VĮ „A. Propos studija“)	10,0
Nuotraukų gamyba	1,0
Darbai pagal autorines sutartis	8,4
Lietuvos muziejų asociacija – nario mokestis už 2007 m., 2008 m., 2009 m.	1,5
Kitos parodų rengimo ir ūkinės anksčiau neišvardytos išlaidos	6,5
<i>Išlaidos ilgalaikiam turtui įsigyti:</i>	
Kompiuterinė įranga	7,6
Įranga ir inventoriūs Genocido aukų muziejaus poreikiams (spalvotas kopijavimo aparatas, fotoaparatas „Pentax“, kasos aparatas, vaizdo stebėjimo sistemos modernizavimas)	21,4
Ekspонатų įsigijimas	2,5
Genocido aukų muziejaus išlaidos iš viso	854,9
<i>TUSKULĖNŲ MUZIEJAUS-EDUKACINIO CENTRO „PROJEKTAS – HOMOSOVJETIKUS“ EKSPONICIJOS ĮRENGIMAS</i>	
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Tiriamieji darbai pagal autorines ir darbo sutartis	44,9
<i>Kino dokumentų paieškos, peržiūros bei kopijavimo darbai (LCVA):</i>	12,8
Palaiškų identifikavimo darbai (Mykolo Romerio universiteto Teismo medicinos institutas)	2,0
<i>Išlaidos ilgalaikiam turtui įsigyti:</i>	

Išlaidų pavadinimas	Suma
Dokumentinių kino kronikų (3 vnt.) audiovizualinei ekspozicijai sukūrimas (V. Ryčkovo įmonė)	177,0
Ekspozicijos „Projektas – homosovietikus“ ir buvusios F. Valickio vilos ekspozicinių patalpų interjero įrengimo techninio projekto detalizacija ir aut. priežiūra (avansas pagal autorinę sutartį su D. Baliukevičiumi)	60,0
Tuskulėnų ekspozicijos įrengimo išlaidos iš viso	296,7
<i>LEIDYBOS SKYRIUS</i>	
Darbuotojų darbo užmokestis	131,4
Soc. draudimo įmokos	40,7
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Sumokėta spaustuvėms už leidinių spaudą ir už darbus pagal autorines, rangos bei kitas sutartis (be pavedimų lėšų)	248,9
Dalyvavimas mugėse	3,4
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	3,8
Kitos anksčiau neišvardytos išlaidos	1,4
Leidybos skyriaus išlaidos iš viso	429,6
<i>INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIUS</i>	
Darbuotojų darbo užmokestis	134,3
Soc. draudimo įmokos	41,6
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	9,3
Interneto svetainės kūrimo darbai	9,0
Interneto svetainės talpinimo, registracijos mokesčiai, atnaujinimas	0,8
Internetinių puslapių vertimo darbai	2,6
<i>Išlaidos ilgalaikiam turtui įsigyti:</i>	
Informacinės sistemos „Tremties ir kalinimo vietos“ sukūrimas (autorinė sutartis su A. Grigaliūnu)	27,6
Informacinių sistemų priežiūros skyriaus išlaidos iš viso	225,2
<i>VOKIETIJOS FONDO KOMPENSACIJŲ GRUPĖ</i>	
Darbuotojų darbo užmokestis	36,8
Soc. draudimo įmokos	11,4
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	0,7
Vokietijos fondo kompensacijų grupės išlaidos iš viso	48,9

Išlaidų pavadinimas	Suma
<i>KITI PADALINIAI: DIREKCIJA, SEKRETORIATAS, TEISĖS IR PERSONALO SKYRIUS, ŪKIO SKYRIUS, APSKAITOS SKYRIUS</i>	
Darbuotojų darbo užmokestis	787,7
Soc. draudimo įmokos	245,3
<i>Kitos išlaidos:</i>	
Komandiruočių išlaidos	1,4
Sunaudota medžiagų ir inventoriaus	20,3
Kitų padalinių išlaidos iš viso	1054,7
Bendros LGGRTC padalinių išlaidos	5342,5

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras į Valstybės biudžetą 2008 m. sumokėjo 365,5 tūkst. Lt už paslaugas gautų specialiųjų lėšų pajamų, o Specialiosios Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo ir įamžinimo programos vykdymui gavo ir išleido 167,2 tūkst. Lt. Kadangi šios programos išlaidos atsispindi 1 ir 2 lentelėse, 3 lentelėje pateikiama gautų lėšų suvestinė.

Specialiųjų lėšų 2008 m. pajamų ir išlaidų suvestinė

3 lentelė (tūkst. Lt)

Specialiųjų lėšų rūšis	2008 m. pajamos	2008 m. išlaidos
Pajamos už parduotus LGGRTC leidžiamus leidinius, žemėlapius ir kompaktinius diskus	224,3	109,7
Pajamos už suteiktas Genocido aukų muziejaus paslaugas	141,2	57,5
Iš viso	365,5	167,2

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras iš kitų biudžetinių įstaigų ir juridinių asmenų 2008 m. gavo ir išleido pagal paskirtį 91,0 tūkst. Lt. pavedimų lėšų. Detalus pavedimų lėšų davėjų sąrašas ir sumos pateiktos 4 lentelėje.

Pavedimų lėšų 2008 m. išlaidos

4 lentelė (tūkst. Lt)

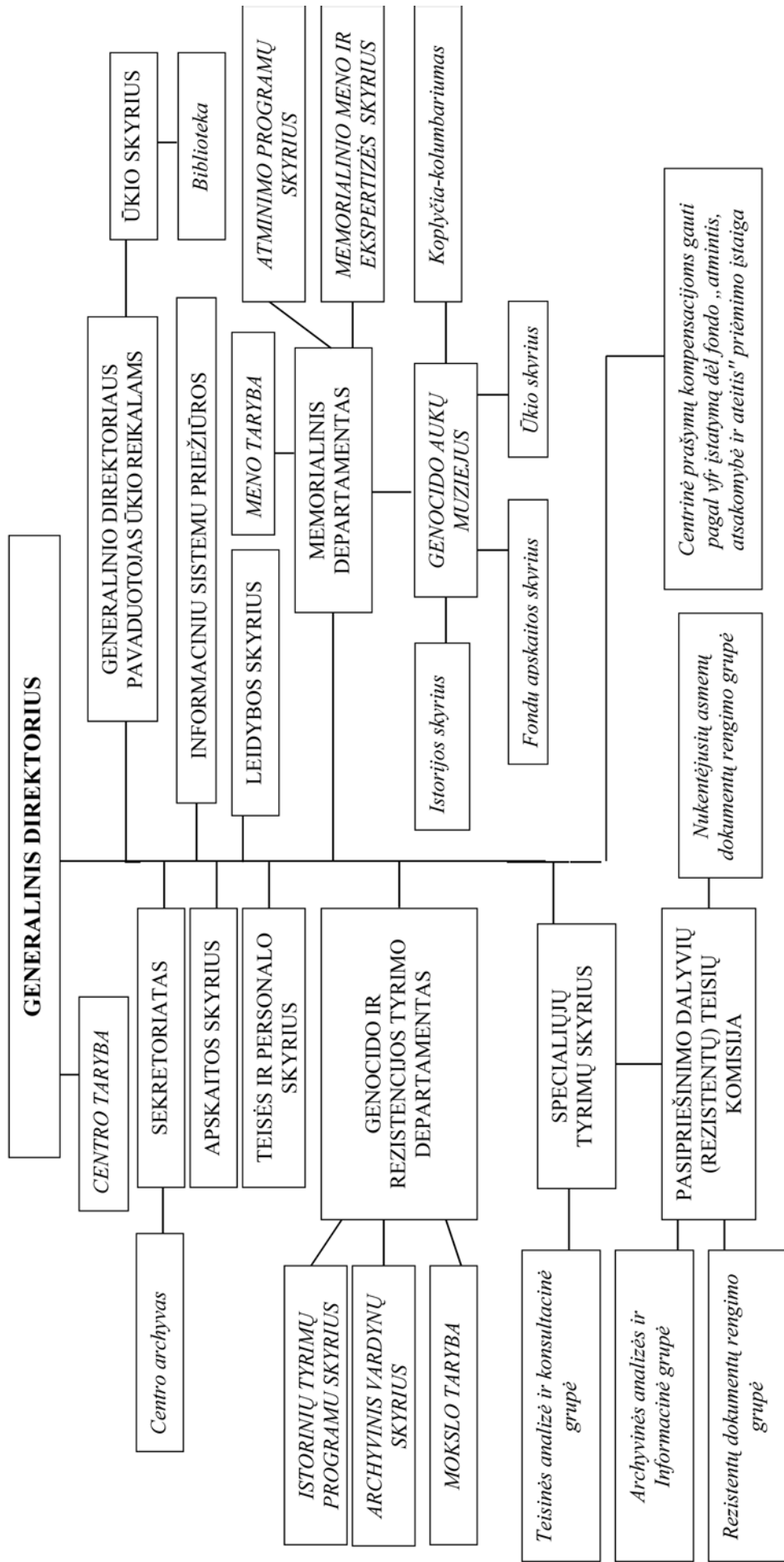
Pavedimų lėšų davėjai ir paskirtis	Suma
Lietuvos jaunimo turizmo centras: finansavo pilietinio ugdymo projektą „Pokario istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“	89,0
Lietuvos Respublikos ambasada Belgijoje: skyrė lėšų pagal 2008 m. lapkričio 18 d. bendradarbiavimo sutartį Nr. 2F-63 dėl knygos „La Résistance armée des Litvaniens contre le pouvoir soviétique (1944–1953)“ išleidimo	2,0
Iš viso pavedimų lėšos	91,0

- 27,0 tūkst. Lt Lietuvos jaunimo turizmo centras finansavo pilietinio ugdymo projektą „Pokario istorija jaunimui: tragiškieji XX a. Lietuvos istorijos puslapiai“;
- 2,1 tūkst. Lt pervedė Lietuvos Respublikos kultūros ministerija pagal sutartį Nr. T/07/66 parodos „Karas po karo“ Budapešte atidarymo išlaidoms iš dalies padengti;
- 12,0 tūkst. Lt pervedė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija pagal sutartį Nr. 07-329-06 DUPPAD leidinio „Anicetas Simutis: 60 metų Lietuvos diplomatinėje tarnyboje“ išleidimui;
- 5,7 tūkst. Lt pervedė Ateitininkų federacija bendrai kompaktinio disko „Už Laisvę, Tėvynę ir tave“ leidybai;
- 2,2 tūkst. Lt pervedė savivaldybės ir mokyklos moksleivių maitinimui stovykloje „Didžiosios kovos apygarda“ (2007 m. liepos 9–15 d.).

PATVIRTINTA

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus 2006 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. IP- 23

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO STRUKTŪRA

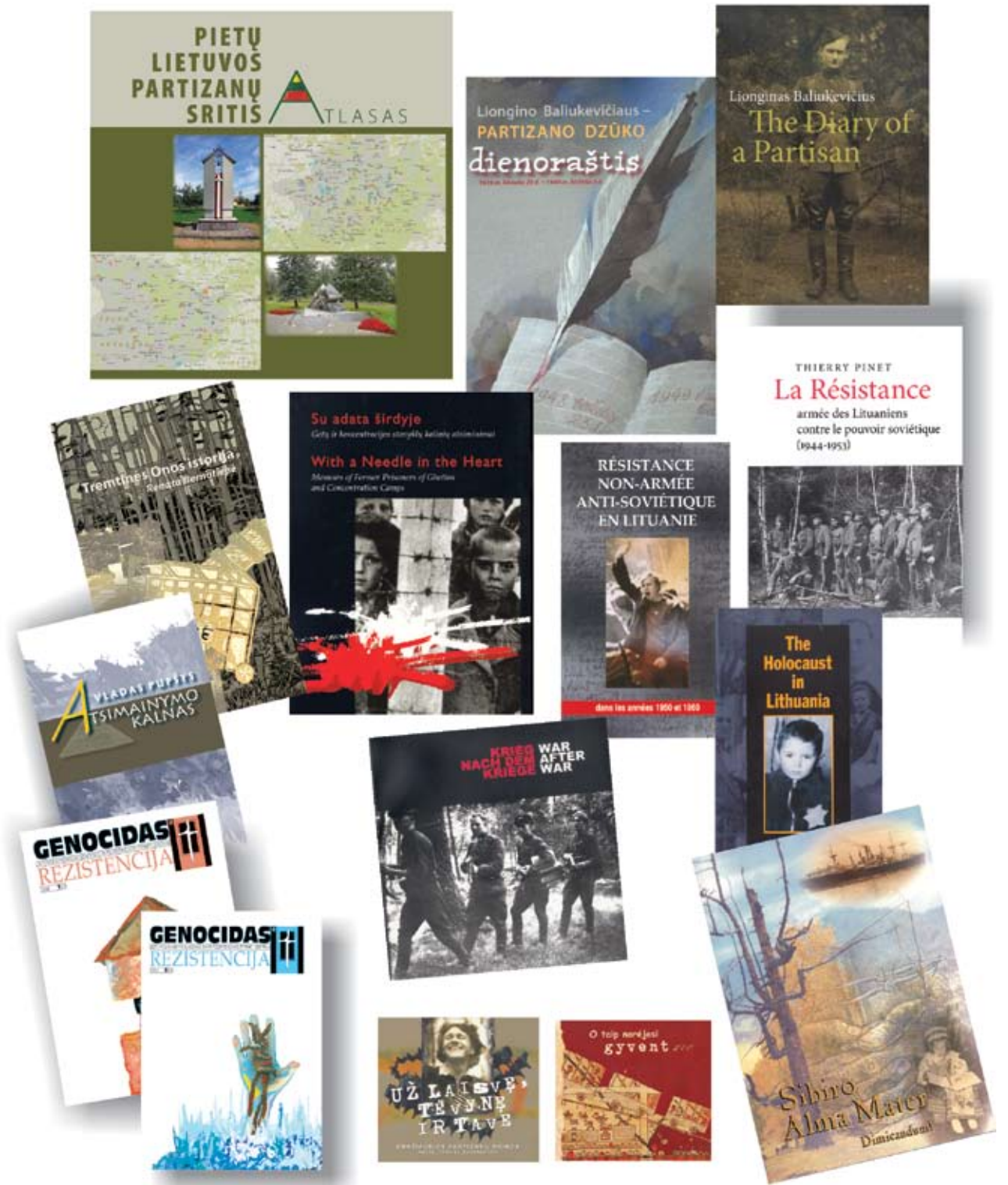
LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR
 REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO
 DEPARTAMENTŲ, JŲ PADALINIŲ IR KITŲ SKYRIŲ
 ETATINĖ STRUKTŪRA (2008 M.)

<i>Departamentai, struktūriniai padaliniai</i>	<i>Pareigybių skaičius struktūriniame padalinyje</i>	<i>Iš viso pareigybių</i>
GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO DEPARTAMENTAS:		25,5
<i>Istorinių tyrimų programų skyrius</i>	7,5	
<i>Archyvinis vardynų skyrius</i>	18	
MEMORIALINIS DEPARTAMENTAS:		56
<i>Atminimo programų skyrius</i>	11	
<i>Memorialinio meno ir ekspertizės skyrius</i>	4	
<i>Genocido aukų muziejus</i>	32	
<i>Koplyčia-kolumbariumas</i>	9	
SPECIALIŲ TYRIMŲ SKYRIUS:		27
<i>Teisinės analizės ir konsultacinė grupė</i>	8	
<i>Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija</i>	19	
DIREKCIJA	1	1
SEKRETORIATAS	5	5
TEISĖS IR PERSONALO ADMINISTRAVIMO SKYRIUS	3	3
APSKAITOS SKYRIUS	4	4
LEIDYBOS SKYRIUS	5	5
INFORMACINIŲ SISTEMŲ PRIEŽIŪROS SKYRIUS	5,5	5,5
ŪKIO SKYRIUS	13	13
Centrinė prašymų kompensacijoms gauti pagal VFR įstatymą dėl fondo "Atmintis, atsakomybė ir ateitis" priėmimo įstaiga	2	2
<i>Iš viso pareigybių LGGRTC</i>		<i>147</i>

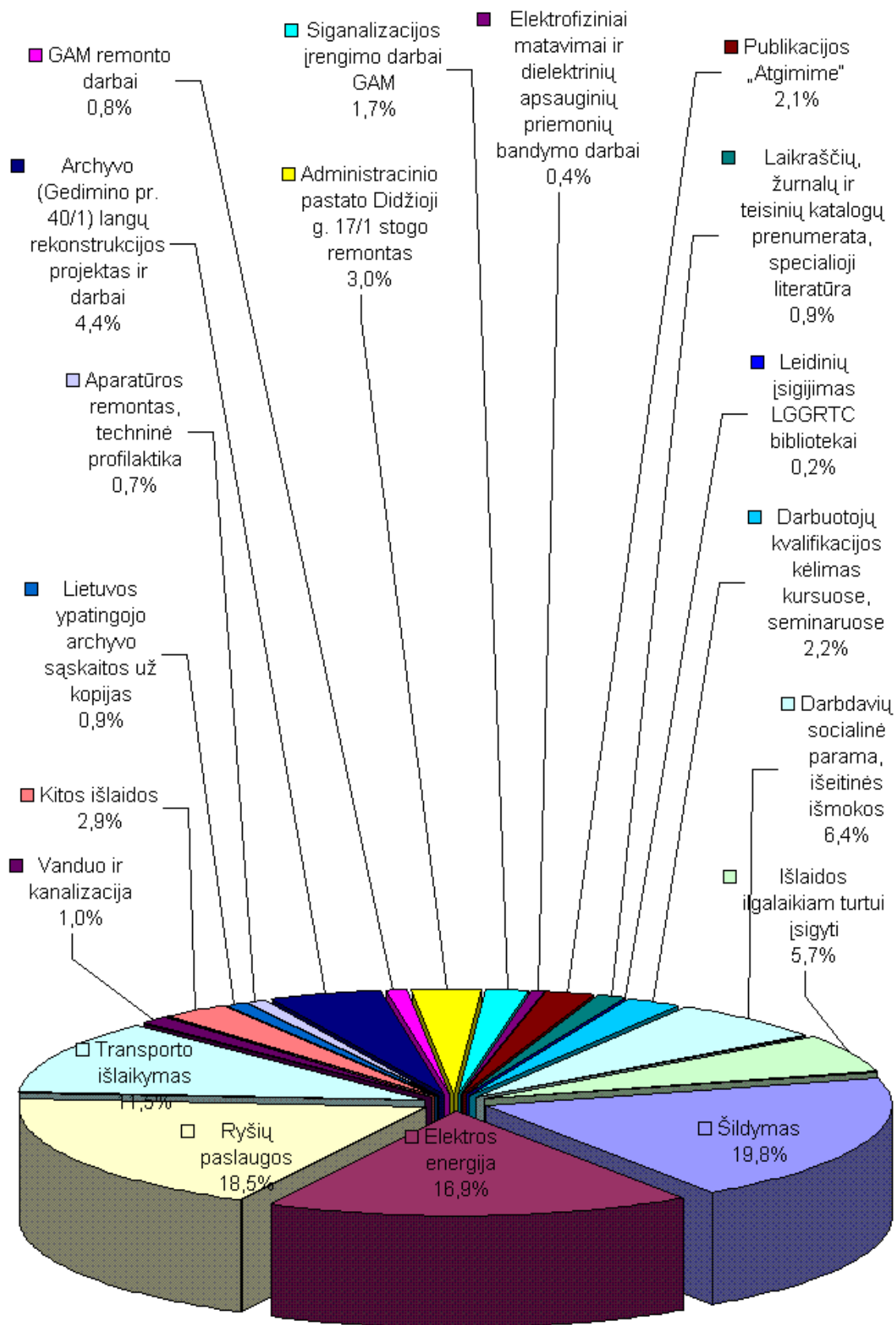
2008 m. LGRTC Leidybos skyriaus išleisti leidiniai

Nr.	Leidinio pavadinimas	Apimtis sp.l.	Tiražas egz.
1.	Genocidas ir rezistencija, Nr. 1(23) (žurnalas)	9,25	500
2.	Genocidas ir rezistencija, Nr. 2(24) (žurnalas)	11,5	500
3.	Pietų Lietuvos partizanų sritis. Atlasas	26,5	2000
4.	Thierry Pinet, La Resistance armee des Lituaniens contre le pouvoir sovietique (1944 –1953)	6	1000
5.	Neginkluotas pasipriešinimas Lietuvoje (prancūzų k.)	4	1000
6.	The Holocaust in Lithuania (antras leidimas)	4	1000
7.	Karas po karo (vokiečių ir anglų k) (kartu su Lietuvos institutu)	4	(LGGRTC tiražo dalis 800 egz.
8.	Renata Bernotienė, Tremtinės Onos istorija	5,75	1500
9.	Vladas Pupšys, Atsimainymo kalnas	16,5	1200
10.	Su adata širdyje? With a Needle in the Heart	25,5	800 egz. (papild. tiražas)
11.	Lionginas Baliukevičius. The Diary of a Partizan	9,25	1500
12.	Liongino Baliukevičiaus-partizano Dzūko dienoraštis (trečiasis leidimas)	14	2000
13.	Sibiro Alma Mater, 2 (kartu su Šiaulių pedagoginio universiteto leidykla)	52	(LGGRTC tiražo dalis – 100 egz.
14..	Kompaktinė plokštelė “O taip norėjosi gyvent”		3000 vnt.
15.	Kompaktinė plokštelė „Už Laisvę, Tėvynę ir Tave“, kartu su Ateitininkų federacija (antras leidimas)		(LGGRTC tiražo dalis – 1000 vnt.

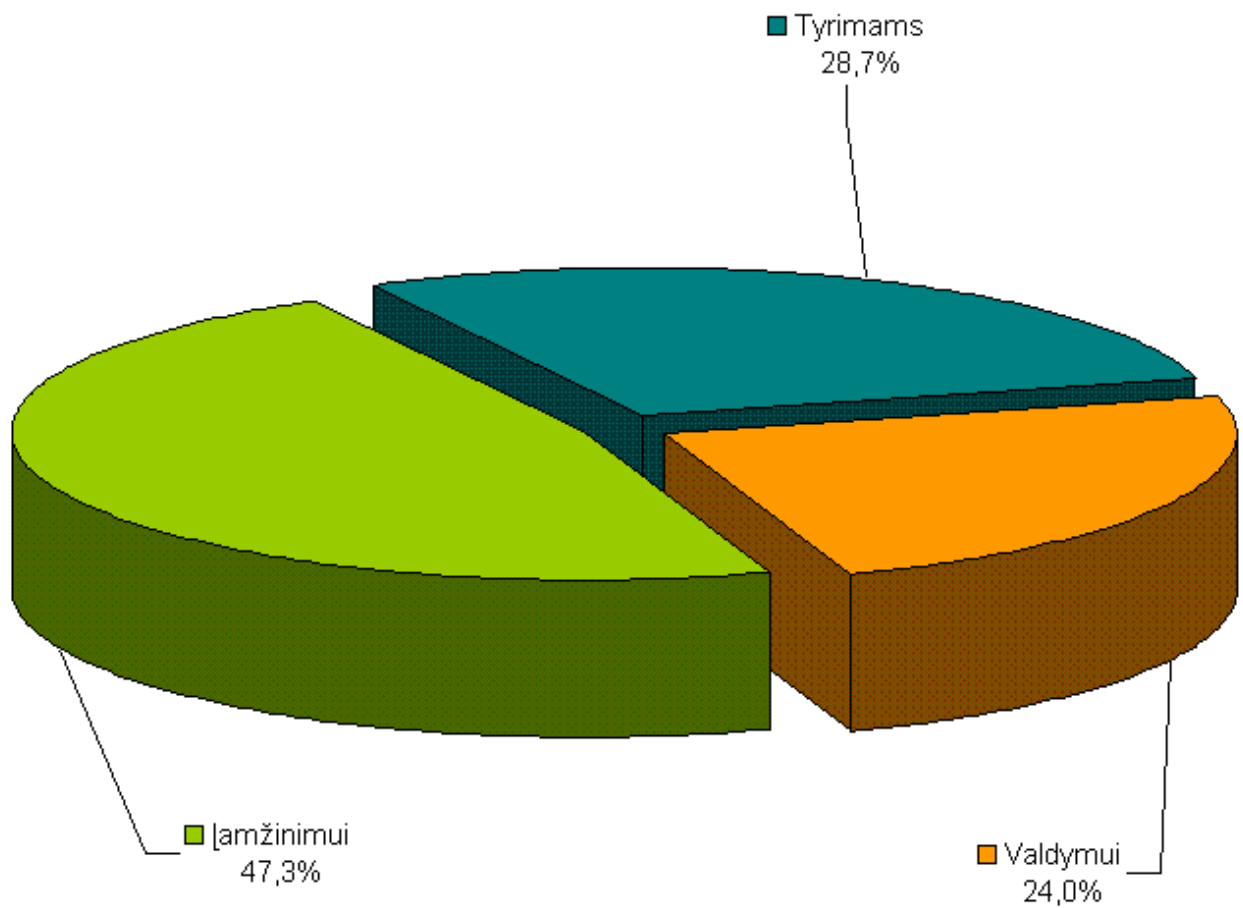
Leidybos skyriaus 2008 m.
išleistos knygos ir kompaktinės plokštelės

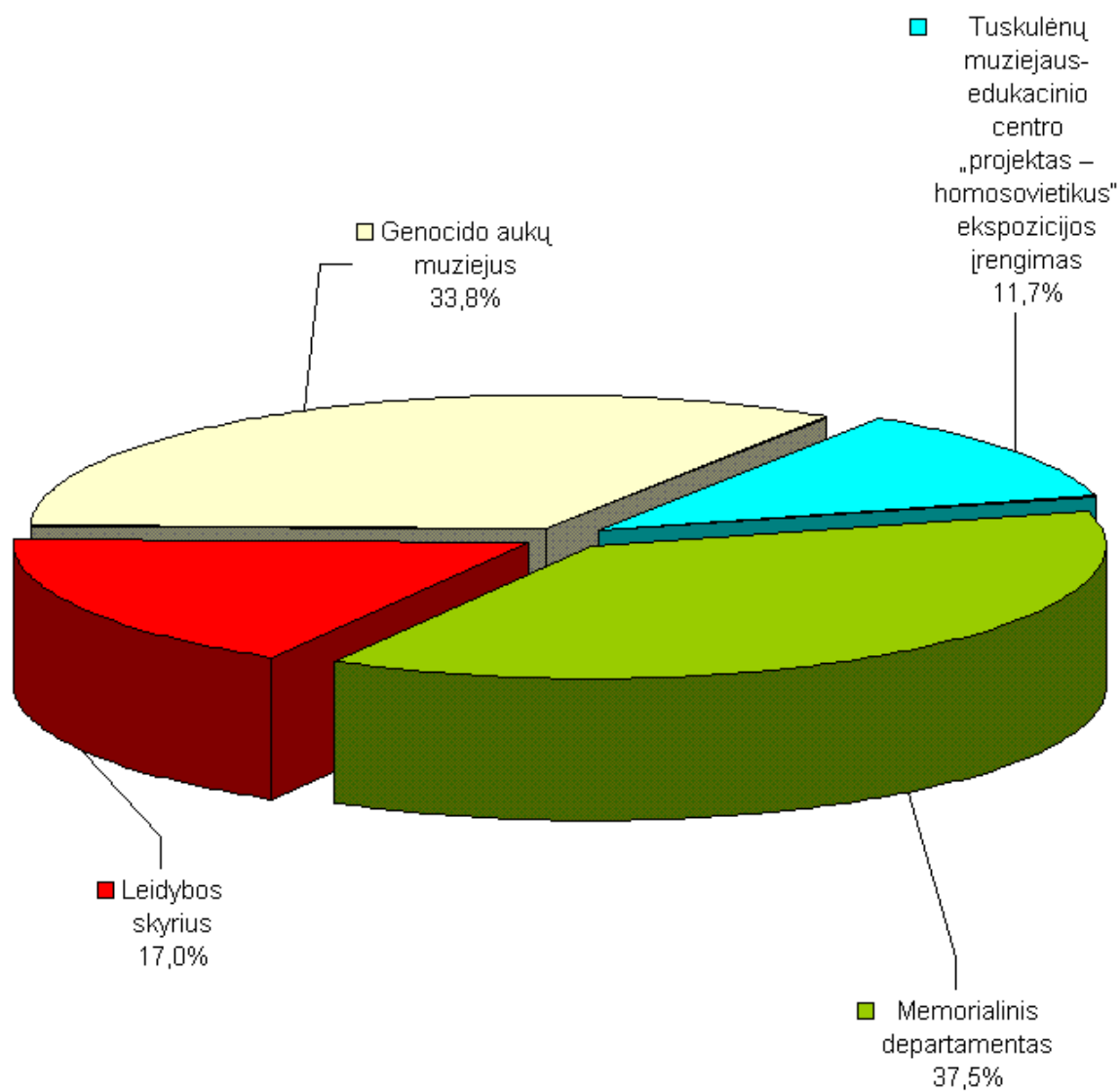
Bendros LGGRTC išlaidos 2008 m. (proc.)

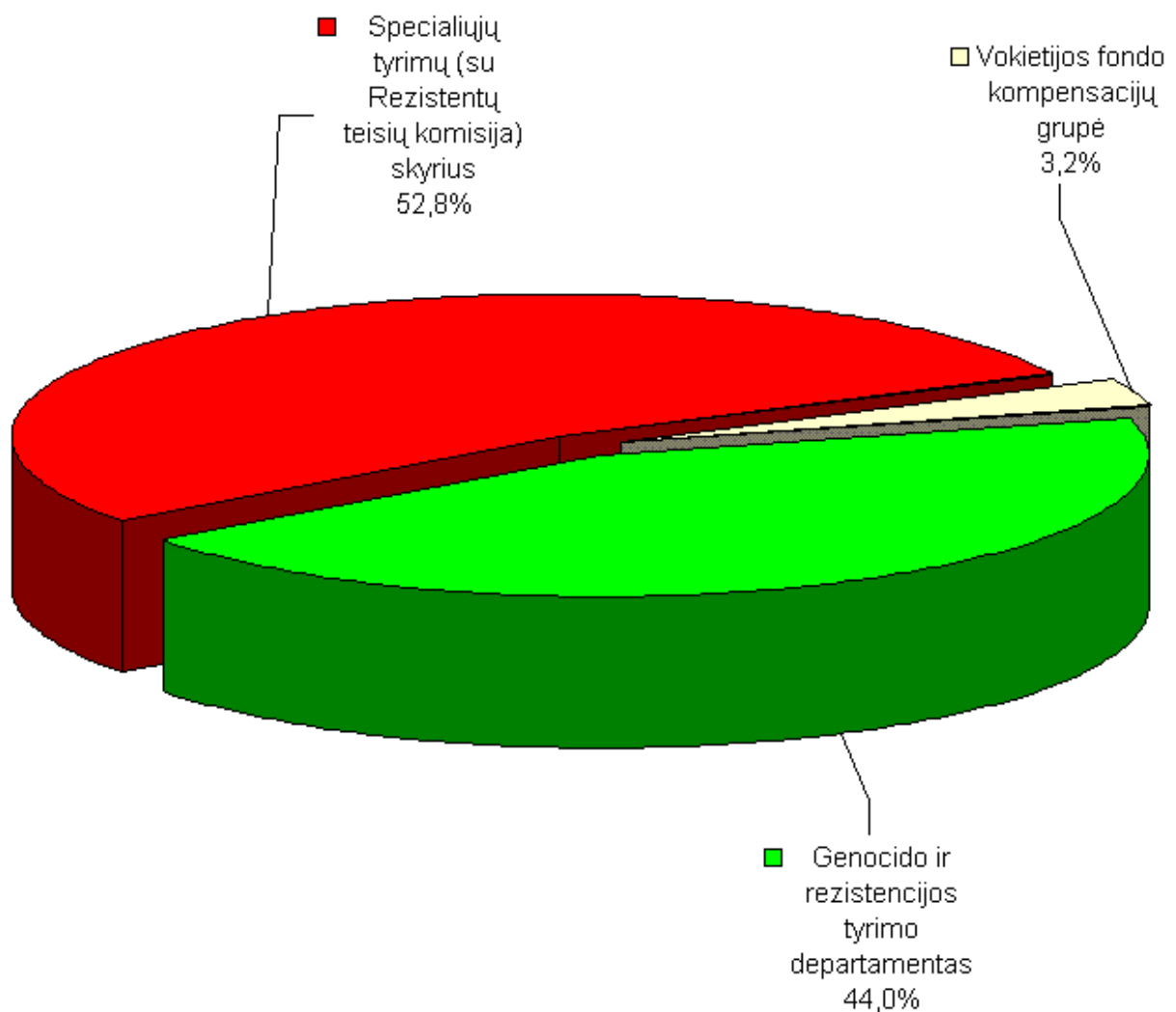
LGGRTC IŠLAIDOS 2008 M. (PROC.)

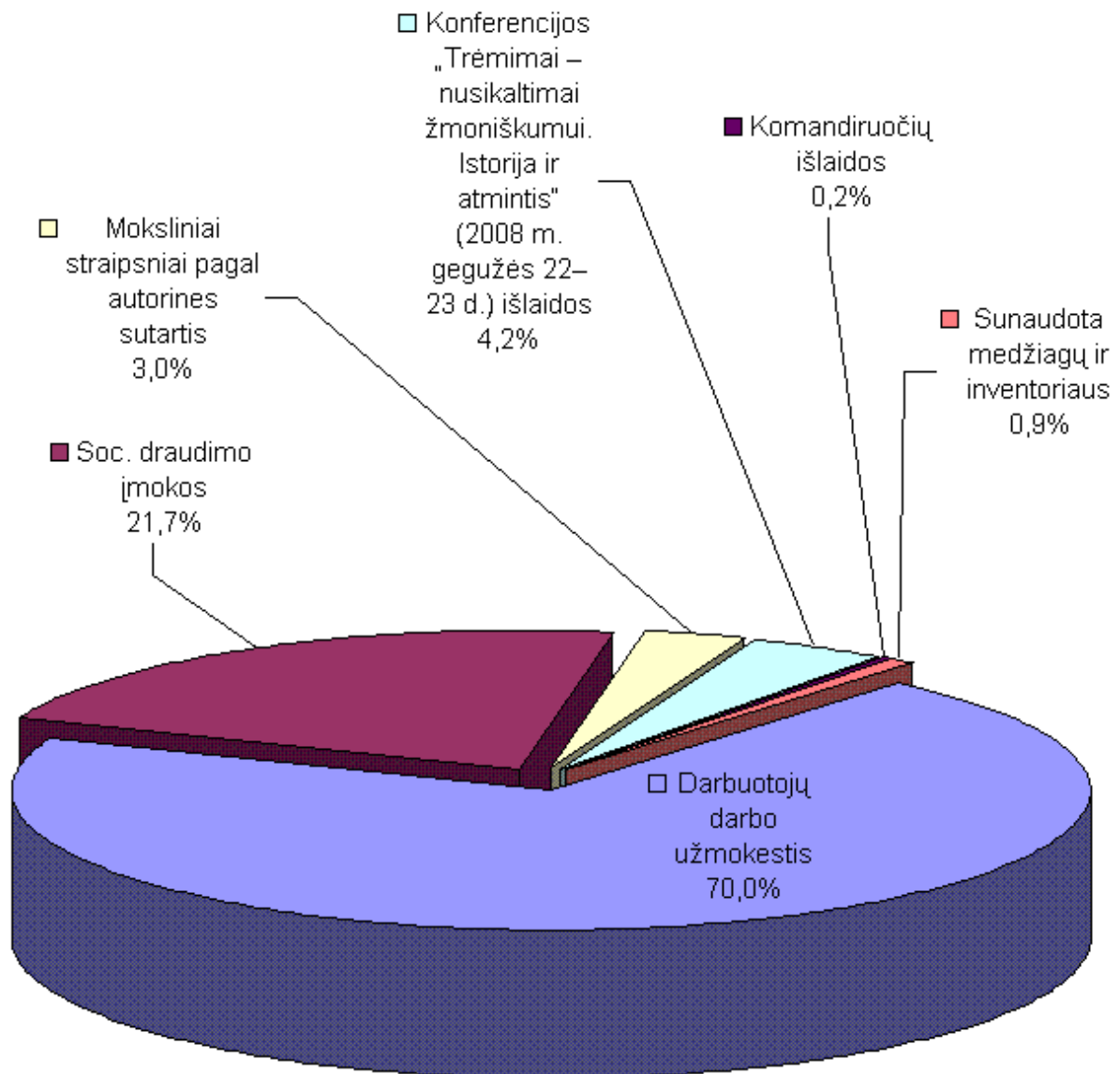
LGGRTC IŠLAIDOS ĮAMŽINIMUI 2008 M. (PROC.)

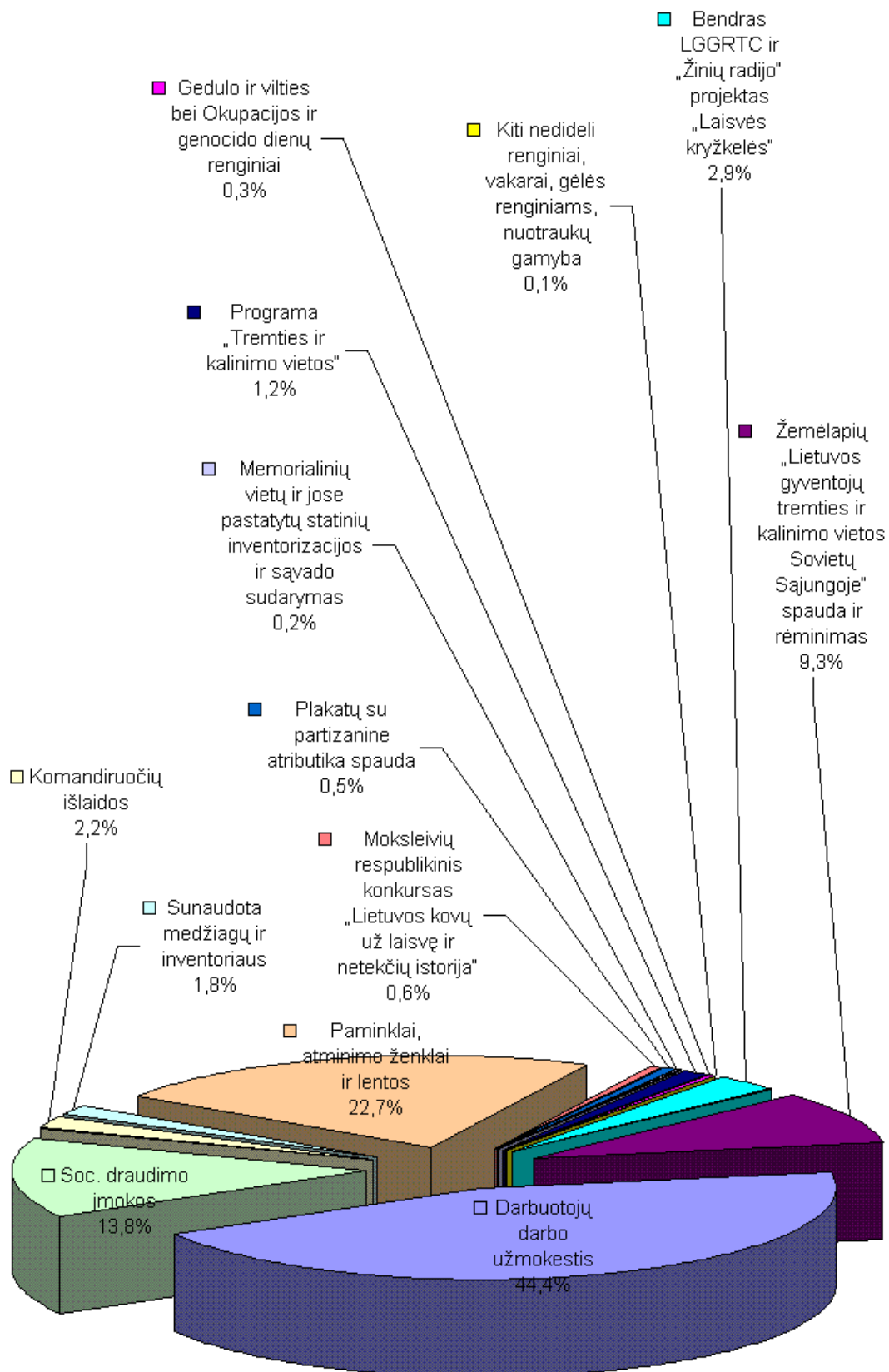
LGGRTC IŠLAIDOS TYRIMAMS 2008 M. (PROC.)

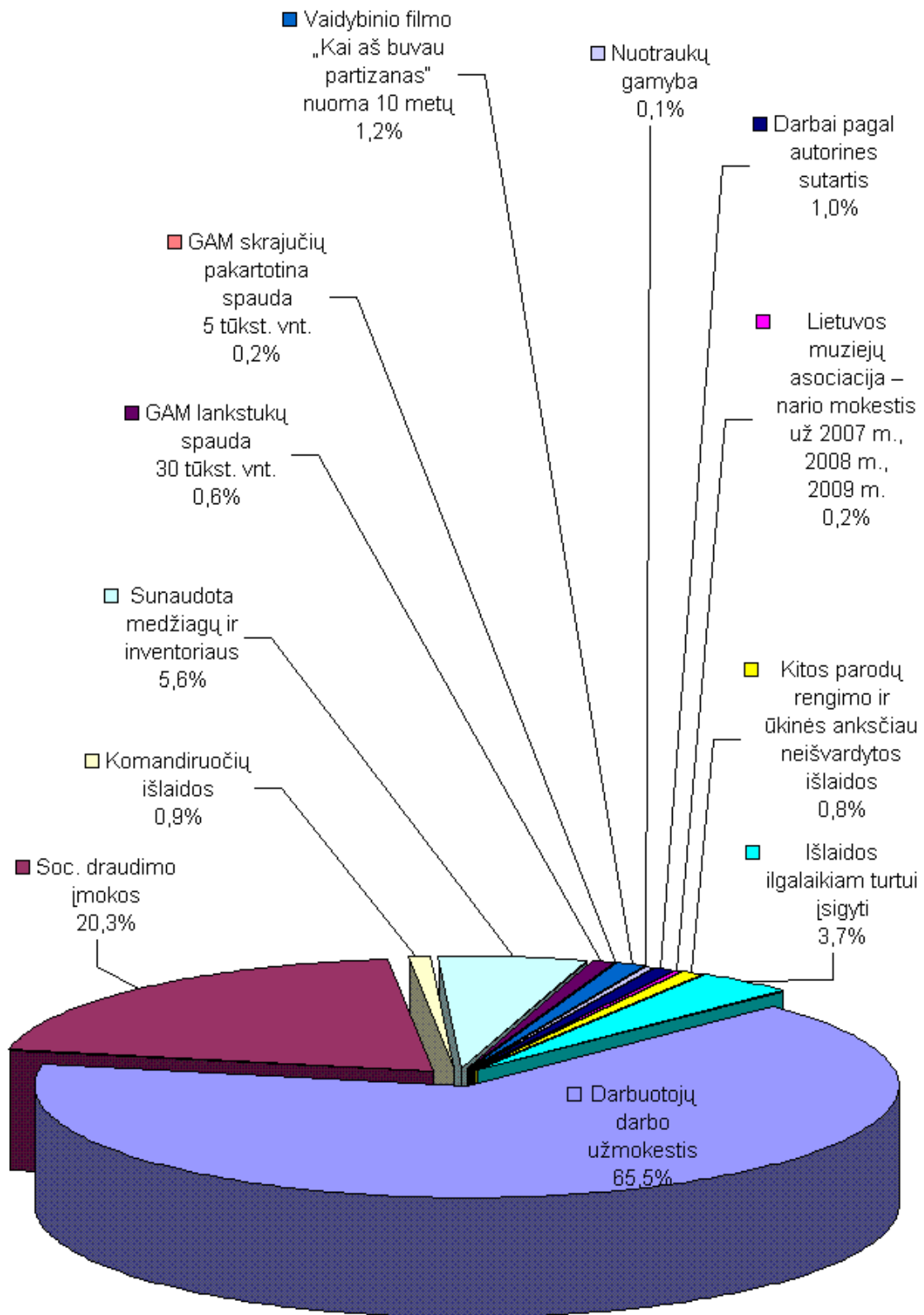
Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento išlaidos 2008 m. (proc.)

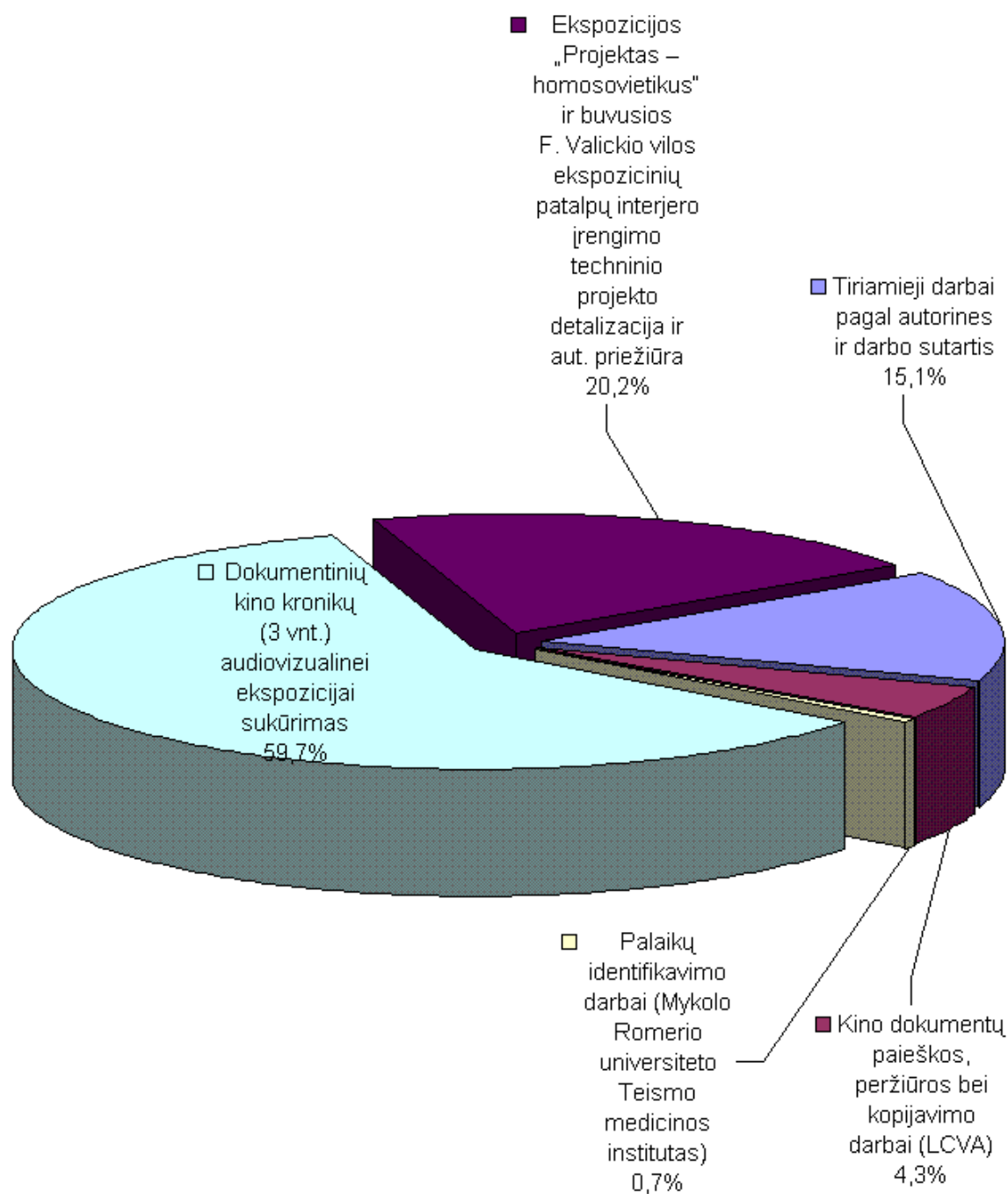
Memorialinio departamento išlaidos 2008 m. (proc.)

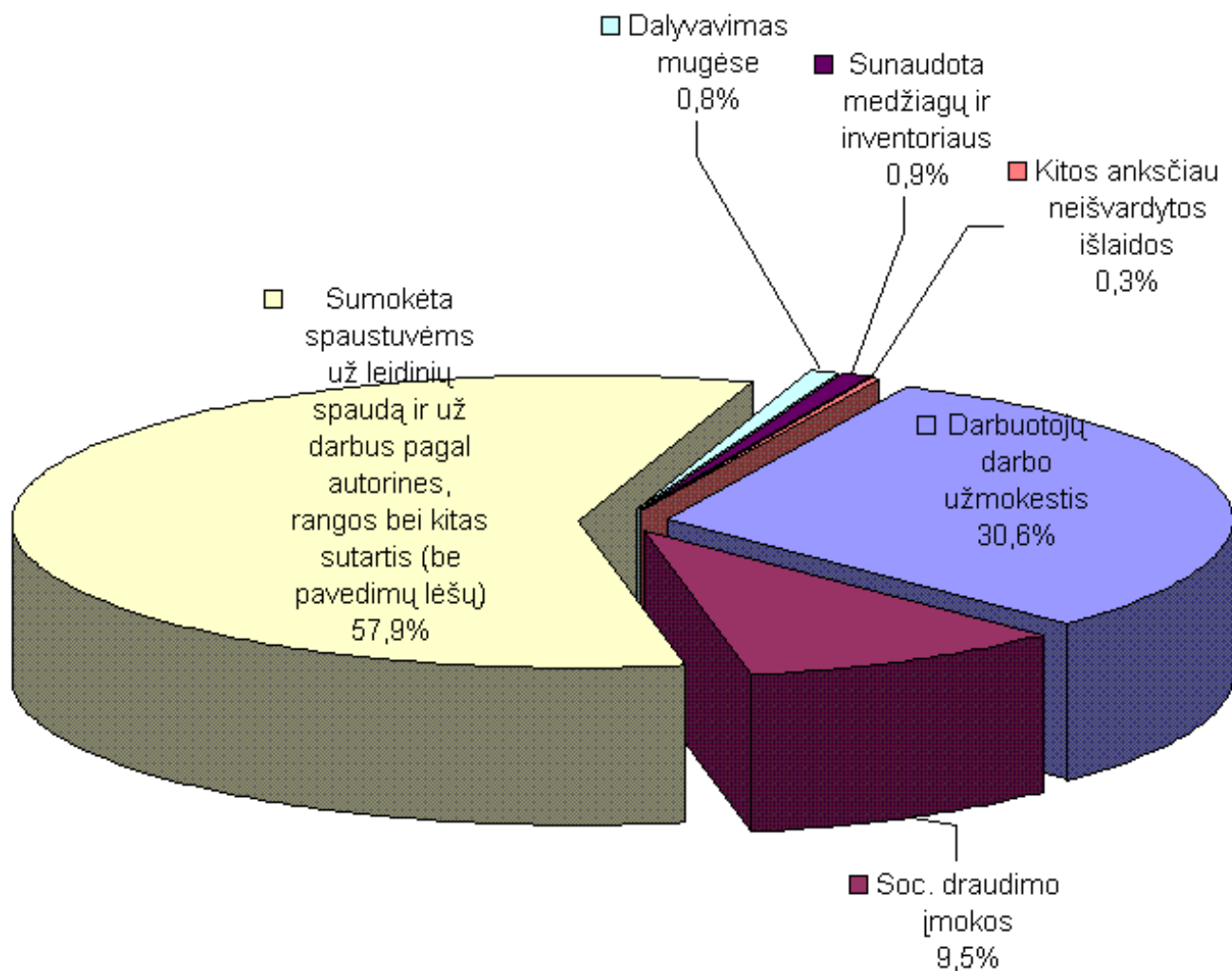
Genocido aukų muziejaus išlaidos 2008 m. (proc.)

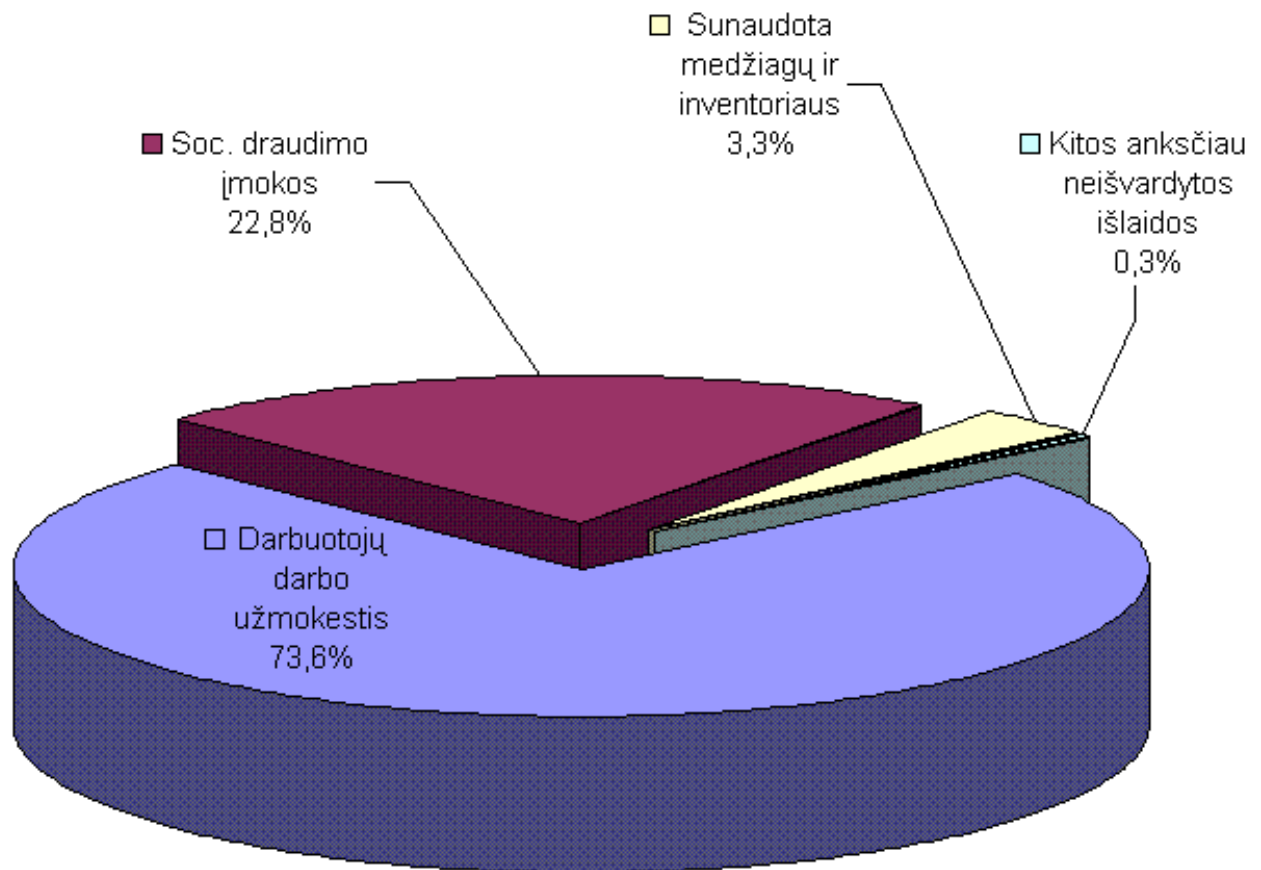
**Tuskulėnų muziejaus-educacinio centro
„projektas – homosovietikus“ ekspozicijos
įrengimo išlaidos 2008 m. (proc.)**

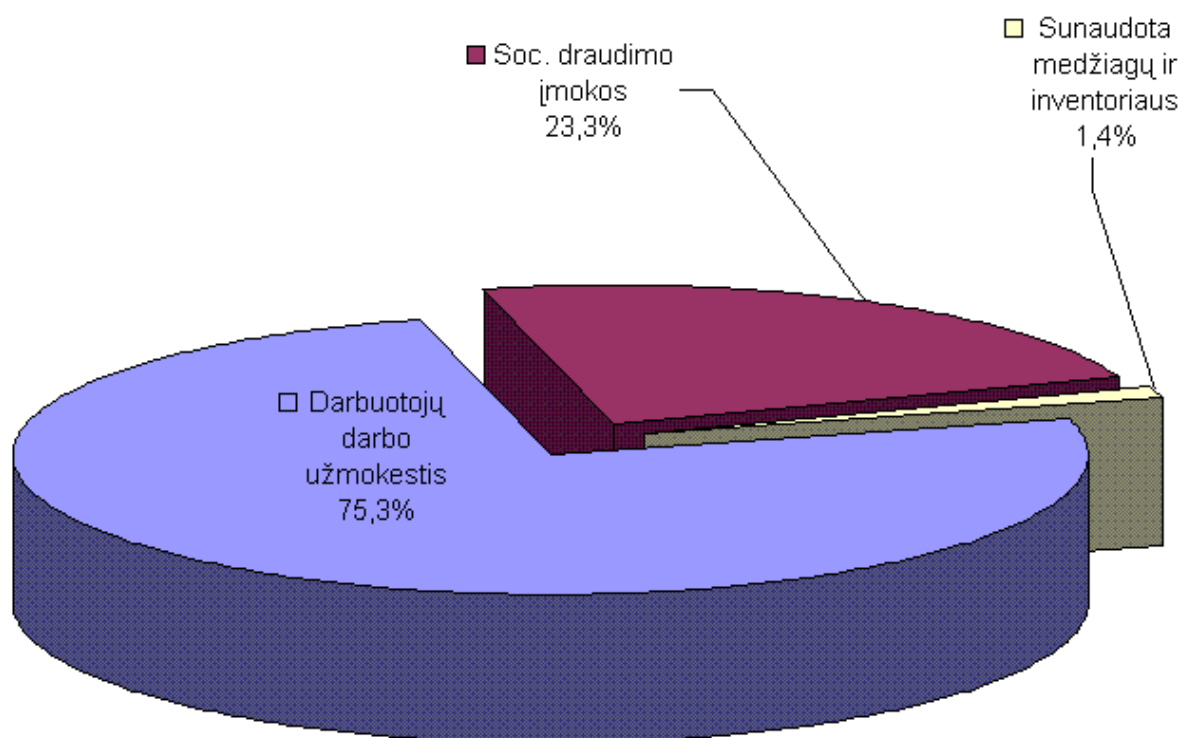
Leidybos skyriaus išlaidos 2008 m. (proc.)

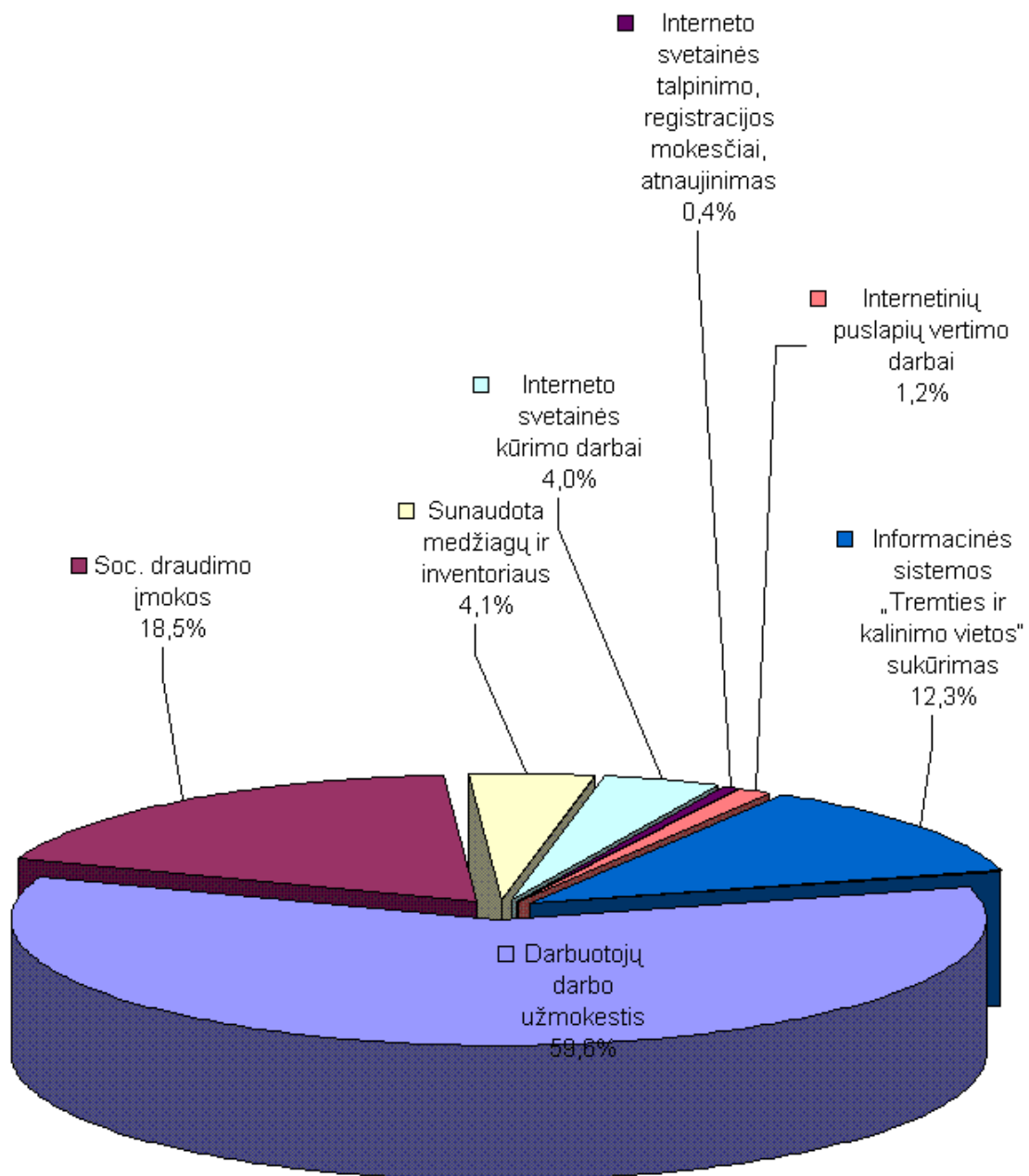
**Specialiųjų tyrimų skyriaus (kartu su
Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių
komisija) išlaidos 2008 m. (proc.)**

Vokietijos fondo kompensacijų grupės išlaidos 2008 m. (proc.)

Informacinių sistemų priežiūros skyriaus išlaidos 2008 m. (proc.)

**Kitų padalinių: Direkcijos, Sekretoriato,
Teisės ir personalo skyriaus, Ūkio skyriaus,
Apskaitos skyriaus išlaidos 2008 m. (proc.)**

